

Előfizetési ára:
 Egész évre.....12 kor.
 Fél évre.....6 kor.
 Negyed évre.....3 kor.

Hirdetéseket
 felvesz a kiadóhivatal
 IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
 minden hó 1. és 15-én.

SZERKESZTŐSÉG
 ÉS
KIADÓHIVATAL
 IV. kerület.
 Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete,
 a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata,
 a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának
 és a „Hungária-nagyszálloda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szállodások-, Vendéglősök- és Koresmarosok-
 ipartársulata:
 IV. kerület, Himző-utca 1. szám.

Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor-
 és Sörmérők-ipartársulata:
 II. ker., Medve-utca, Fácán.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő
WAGNER JÓZSEF
 IV. Kecskeméti-utca 5.

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

»Budapesti Pinczér-Egylet»
 IV., rostély-utca 1.
PAULITS JÓZSEF
 közvetítő-intézet, IV. papnövelde-utca 3.

WINDT MÁRTON
 pinczér-ügynök, VI., Molnár-utca 29. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvétellett a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők Ipartársulatának választmányára által az 1900. szept. hó 4-én tartott rendkívüli üléséről.

Jelen voltak: Pecz Károly elnök, Buzik Andor és Zalder Venczel h. elnökök, Gürsch Ferenc és Müller József számvizsgálók, Bauer János, Berger Vincze, Hübnér József, Kunze Ödön, Mayer Ferenc, Payerl József, Regner Frigyes, Schlauber Ferenc, Stoszmán Lőrincz, Strobl Mihály és Wenzel Ferenc választmányi tagok és a társulati jegyző.

I. Pecz Károly elnök üdvözlő a megjelenteket, felkéri a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Bauer János és Stoszmán Lőrincz urakat, s felhívja a jegyzőt a napi tárgysorozat előterjesztésére.

II. Jegyző felolvassa a f. é. július 19-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyvet, mely tudomásul vétetik és hitelesítettik

III. Elnök felhívása folytán a társulati jegyző felolvassa a fő- és szekvárosi Tanács jogügyi osztályának a fogadó, vendéglő, koresma, kávéház, kávéház és pálinkamérési iparokra vonatkozó szabályrendelet-tervezet szakaszait, melyek tudomásul vétetnek és határozatlik, hogy a 10., 32. és 47. §§-ok elleni észrevételeket a társulat haladéktalanul adja be.

IV. Elnök előterjeszti, hogy a társ. tagok részéről ismételt panaszok tétettek, hogy egyes helybeli sörgyárak által szállított sörös hordók a hitelesített úrmértéket nem tartalmazzák.

Ezen előterjesztés folytán határozatlik, hogy ezen alapos panasz orvoslása végett kérvény adassék be az illetékes hatósághoz.

V. Elnök előterjeszti az Aradon tartandó kongresszusnak programját és indítványát az italmérés engedélyek kiadásának korlátozása és szakismerethez való kötése iránt.

Tudomásul vétetik.

VI. Elnök előadja, hogy a társulati irodának légszszvilágítással leendő felszerelése nagyon kívánatos lenne és egyuttal bemutatja erre a munkára vonatkozó költségvetést.

Ezen előterjesztéshez többeknek felszólalása után határozatlik, hogy ezen ügy egyelőre a napirendről levétessék.

VII. Elnök előterjeszti az Eötvös-alap országos tanítói egyesületnek azon kérelmét, mely szerint vidéki tanítóknak fia. akik a helybeli főiskolákat látogatják és szorgalmasan tanulnak, társulati tagjainktól ingyenes deli étkezésben részesedjenek.

Ezen előterjesztés tudomásul vétetik és határozatlik, hogy ezen kérelem a társulati tagokkal körözvényenyl közöltessék és a kibocsátott „Jegyzék” az egyesületnek beküldessék.

VIII. Jegyző bemutatja a beérkezett ügydara-bokat és azoknak elintézését.

Tudomásul vétetik.

Mintán a napi tárgysorozat letárgyalatott és indítvány nem tétetik, az elnök — köszönetnyilváníttása mellett — az ülést berekeszti.

Kmf.

A nagyváradi országos kongresszus által kiküldött végrehajtó-bizottság jelentése.

Előterjesztette Gundel János elnök az aradi országos kongresszuson.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

Mielőtt a végrehajtó-bizottság eljárásáról szóló jelentést előterjeszteném, szükségesnek tartom — könnyebb tájékozás végett — a mult évben Nagyváradon tartott kongresszus tárgysorozatát és az előfölt hozott határozatokat kivonatosan ismertetni.

Ugyanis első sorban Glöck Frigyes nagyérdemű szakértársunk tett javaslatot a szakoktatás terjesztése, illetőleg országos szervezése és ezzel kapcsolatban a vendéglőspár képesítéshez költése kérdésében, ezentul elfoglalandó álláspontunk iránt.

A nagy gonddal és kiváló szakértelemmel kidolgozott javaslat alapján, a kongresszus határozattal emelte, hogy:

a végrehajtó-bizottság feljogosítottik a szakirányú oktatás országossá tételére;
 a budapesti szakirányú iskola felügyelő-bizottsága — a kongresszus végrehajtó-bizottsága által kibővítve — szakirányú országos tanoncziskolai albizottságot képezzen;

az albizottság egyelőre a nagyobb városokban sűrgesse a tanoncziskolák szervezését;

az albizottság a felolyt kongresszusról jelentést tegyen a közoktatásügyi miniszternek és támogatását kérje;

a végrehajtó-bizottság ezen határozatokról a legközelebbi kongresszuson jelentést tegyen.

Azután ugyancsak Glöck Frigyes úr a képesítés kérdésében ezentul elfoglalandó álláspontunk iránt tett javaslatot, melyet a kongresszus szinten elfogadván, kimondotta, hogy a vendéglőspár képesítéshez költése végett a kereskedelemügyi kormány-nal teendő folytatolagos lépések egyelőre fel-függeszti s a czel elérése érdekében ezentul nem az üzleti, hanem a szakirányú kiképzést veszi támpontul.

Ezt követte Bokros Károly urnak az Országos Magyar Vendéglős-Szövetség megalakulására vonatkozó nagyszabású előterjesztése, melynek alapján a kongresszus a szövetség szervezési munkálatainak teljesítésére 18 tagú fentartó-bizottságot választott s ennek költességévé tette, hogy a Stadler Glöck-féle szövetségi szervezetet átvizsgálja, azontul pedig minden intézkedést megtegyen arra nézve, hogy a legközelebbi kongresszus alkalmával az országos szövetség első közgyűlése is megtartható legyen.

A kongresszus napirendjének további sorát az Országos Pince-Szövetkezeteknek a vendéglősök italmérési jogaihoz átköző tervezete ellen teendő lépések képeztek.

A kongresszus Schleifer Lajos esztergomi szaktárs javaslata alapján elhatározta, hogy a végrehajtó-bizottság a tárgyban a kormányhoz feliratot intézzen

Továbbá elfogadta a kongresszus Hauer Bertalan debreczeni szaktárs javaslatát, a vendéglői zárórának egyöntetű szabályozása és a vendéglősöket egyoldaltul terhelő rendőri díjak eltörlése vagy köztelerré változtatása iránt a magas kormányhoz intézendő felirat tárgyában.

Végül elhatározta a kongresszus, hogy az V. magyar országos kongresszus 1900. évben a Nagy Lajos ipartársulati elnök úr szíves meghívására folytán Aradon tartassék meg. Egybehívására és napjának meghatározására a végrehajtó-bizottság felhatalmazást nyert.

Ezek voltak a kongresszus határozatai, melyekben a végrehajtó-bizottságnak eljárnia kellett.

Valamennyi intézkedés közül legsűrgősebbnek lát-

szott akkoriban, a vendéglősök italmérési jogait fenyegető Pince Szövetkezetek szervezkedésével szemben a magas kormányhoz intézendő kérelem. Miért is a végrehajtó bizottság küldöttsege adta az ezen ügyre vonatkozó kérvényt a földművelésügyi m. kir. miniszternek. A miniszter igen barátságosan fogadta a küldöttseget és megígérte, hogy a vendéglősök kérelmét megfontolással tárgyává fogja tenni.

A végrehajtó-bizottság legutóbbi, f. évi július hó 5-én tartott ülésén azon vélemény jutott kifejezésre, hogy a Pince-Szövetkezetek ügye — leg-alább egyelőre — tárgytalan, mert a nagy garral indult szervezkedés meghiúsult. S talán épen ez okozza, hogy a kongresszus beadványára a kormánytól választ mindaddig nem kaptunk.

A szakoktatás és képesítés kérdésében hozott kongresszusi határozatok végrehajtásának előkészítéseképen szétküldtetek a szükséges felhívások. Mint-hogy a felhívásoknak fogamatja nem volt, a végrehajtó-bizottság további lépéseket nem tehetett.

Egyebiránt a szakoktatás ügye — újabb határozathozatal végett — a jelen kongresszus napirendjébe is fel van véve s Glöck Frigyes úr mint e tárgy leghivatottabb előadója, megfelelő javaslatot fog a t. Kongresszus elé terjeszteni.

Az Országos Szövetség ügyében hozott kongr. határozat végrehajtása tárgyában a kongresszus által választott fentartó-bizottság ismételtül ülésezett, részletes tárgyalás alá vette a Stadler-Glück féle régi tervezetet s azt a jelenlegi viszonyoknak megfelelően átdolgozva, tanulmányozás végett megküldötte az összes bizottsági tagoknak.

A végrehajtó-bizottság az átdolgozott alapszabályokat a Budapest. 1900. évi március hó 9-én tartott gyűlekezetében vette vizsgálat alá, a teljesen részletes tárgyalás alapján többféle módosítás eszközése után elfogadta és intézkedett, hogy az ekként megállapított alapszabályok jóváhagyás végett a magas kormányhoz felterjesztettek.

A kormány az alapszabályok visszaküldése mellett egyes szakaszok megváltoztatását kívánta s így az alapszabályok az elrendelt pótlásokkal együtt újbol felterjesztetvén, jóváhagyást a jelentés keltéig nem nyerték.

Mindazonáltal az »Országos Magyar Vendéglős-Szövetség» megalakítását is napirendre tűztük és e fölött a t. Kongresszus van hivatva újabb határozatot hozni.

A vendéglői záróra egyöntetű szabályozása és a rendőri díjak eltörlésére vonatkozó kongresszusi határozatot a végrehajtó-bizottság szinten teljesítette, a mennyiben ezen ügyben is megfelelő kérvényt intézett a magas kormányhoz.

Tekintve azonban, hogy a kongresszus ezen kívánása minden valószínűség szerint felette nagy munkát okoz, mert valamennyi hatóság idevagy szabályrendeleteinek tanulmányozását teszi szükségessé, így a kérelem elintézése csak idő multán remélhető.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A végrehajtó-bizottság az 1900. évi kongresszust — miként ezt a meghívó is tanúsítja — a mai napra tűzte ki s ennek napirendjét a f. évi július hó 5-én tartott ülésében megállapítván, ügyrendjéről az eddigi ügyrendet fogadta el.

Midőn még felmentjük, hogy a végrehajtó-bizottsághoz többrendbeli indítvány érkezett, melyeket a napirend során a t. Kongresszus elé terjesztünk, ezzel egyszeresrend feladatunk befejezéséhez jutottunk s abban a meggyőződésben, hogy megbízatásunknak híven és lelkiismeretesen megfelelni törekedünk, tisztelettel felkerjük a t. Kongresszust, hogy jelentésünket tudomásul venni vagy azt esetleg napirendre tűzni méltóztassék.

DIADAL-pezsgóbor

EBERHARDT ANTAL

BUDAFOK.

Alapított 1801.

Legfőbb minőségű valódi

Ménes-Gyoro

vörös és fehér

Muska-Magyarádi asztali- és csemege-horok

ajánl legnagyobb választékban

Domány József Aradon

cs. és kir. Ő Felsége a szász és szerb király és Ő fensége Károly bajor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Legjobb minőségű

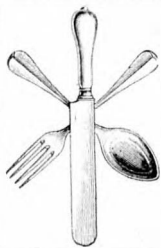
alpacca- és china-ezüstárukat

ajánl

HERRMANN J. L.

cs. és kir. udv. és orsz. érczáru gyári raktára

Budapest, IV., Klótild főhercegnő-palota.

Ervésszerek, bors- és só-tartók, leveses-csészék, eczet- és olaj-állványok, kenyérkosarak, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldiszek, gyertyatartók, állócsillárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

„Artesia“

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgó-italok gyára részvény-társaság Budapesten,

VII., Egressy-út 20/c.

Az Artézi savanyúvíz a legjobb és legerészszegebb üdítő ital úgy borral, mint bor nélkül.

Elismert orvos-tanári tekintélyek által **gyomor és emésztési** bántalmak megszüntetésére ajánlott.

Ezen savanyúvíz, mely Budapesten a legelőször azonkívül $\frac{1}{2}$ -1- és $1\frac{1}{2}$ literes porcellán dugóval, légmentesen elzárt palackokban pontosan házhoz szállítunk, lehetővé teszi, hogy a legszegényebb ember is, kevés pénzen, megszabadulhat, olyan betegségtől, melynek gyógyítása sok pénz és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artézi savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzárt palackokban is szállítjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek

Telefon 25-57.

A szakoktatás országos szervezése.

— Glük Frigyes előterjesztése az aradi kongresszuson. —

Tisztelt Kongresszus!

A magyar vendéglősök által a múlt évben Nagyváradon tartott kongresszus a szakoktatás országos szervezésének szükségességét kimondotta s annak keresztülvételét célzó, hat pontba foglalt indítványomat elfogadta.

Az országos szervezés előkészítésével a budapesti végrehajtó-bizottságot bízva meg, az, mint legilletékesebbet, a budapesti vendéglős szakiskola felügyelő-bizottságát kérte fel a munkálat foganatosítására.

En, mint e bizottság elnöke, örömmel fogadtam a megbízást s a lefolyt évi munkásságunkról van szerencsém a következőkben beszámolni.

Mélyen érzem e feladat súlyát, mely a megtisztelő bizalom által vállaimra nehezedik, s tudom egyben azt is, hogy erőm sokkal gyengébb, semhogy e megbízatásnak oly mértékben volnék képes megfelelni, mint a mily erédmnyt a t. Kongresszus tőlünk joggal elvárhat.

Ép azért tisztelettel kérem a t. Kongresszust, ha jelentésem nem elégti ki várakozásukat, ne rójják azt fel talán erőnk lankadásának, avagy emberi gyarlóságából eredő mulasztásnak, hanem rajtunk kívül álló körülményeknek, a melyek legyőzése nem állott hatalmunkban.

A múlt évi kongresszus ugyanis határozattá emelte a nagy, kultuszminiszter úr üdvözlését s köszönetünk kifejezését kegyes támogatásáért. Ez, örömmel jelenthetem megtörtént s a siker, bizton remélem, elmaradni nem fog.

Ugyancsak határozattá emelte a Nagyváradon tartott kongresszus a vendéglős-ípar szakirányu oktatásának országos szervezését.

E kérdésben a lefolyt évben eljutottunk odáig, a meddig a rendelkezésünkre álló eszközökkel eljuthattunk.

Ugyanis a végrehajtással megbízott budapesti vendéglős szakiskola felügyelő-bizottsága a szakoktatás orsz. szervező-bizottságot megalakította s annak elnökévé Glük Frigyes, titkárává Walter Károly szakiskolai igazgatót, jegyzőjévé Száva János szakiskolai tanárt választotta. A bizottság első feladatának ismeri, hogy az ország nagyobb városainak nagyjérdemű előjáróságait vendéglős-zakiskola létesítésére szólítsa fel, a maga részéről a legnagyobb szívességgel ajánlja fel e tekintetben közreműködését.

A lefolyt évi munkásságunk hű képét adtam a t. Kongresszusnak szerény jelentésemben.

Igaz, nem nagy az eredmény amit felmutatunk, de az idő is sokkal rövidbe, semhogy ily nagyfontosságú ügyben, oly sok akadály és nehézséggel szemben rohamosabb léptekkel lehetne haladni a cél megvalósítása felé.

De, ha lassan is, mindenesetre biztosan evezünk a révbe, hova a budapesti szakiskola már öt év óta befutott.

Ez iskola a lefolyt 5 év alatt 1551 vendéglőstanulót oktatott a szakismeretekre és 145-öt mint teljesen kiképzett bocsátott saját szárnyaira, hogy hirdetői legyenek, hogy a vendéglős-ípar nem tartozik azon iparágak közé, a melyeket bárki eredménynyel művelhet, hanem igenis azok közé, a melyekhez előképzettség és szakismeret is szükséges.

3 kiképzett tanulót ismeretek gyarapítása végett ösztöndíjjal külföldre küldöttünk s erős a remény bennünk, hogy e fiúk a messze idegenben is csak fejt és dicsőséget fognak szerzeni iparunknak s hogy (ló tanui lesznek a szakoktatás szükségességénél.

Ennek fejlesztésére rendelkezik a szakiskola az oktatás céljait szolgáló teljes szakszerű felszereléssel s 6 e szakmanak szem előtt tartásával írt szaktankönyvvel.

Midőn még felemlitem, hogy a budapesti vendéglős-iskola, melynek tanári kara odaadó buzgólkodásának köszönheti nem is remelt virágzását, első próbálkozása által fényesen igazolta életképességét, mit a bécsi világgkiállításon nyert „arany érem” is bizonyít, legyen szabad következő indítványomat elfogadásra ajánlani:

„Mondja ki a t. Kongresszus, hogy örömmel veszi tudomásul a budapesti vendéglős-zakiskola virágzását s 5 éves fennállása alkalmából, midőn a hazafias és buzgó tanári karnak elismerését kifejezi, ösztinte köszönetet mond mindazoknak, kik ezen szakiskola életlehetőségét, fenntartása és megszilárdítására közreműködtek, és pedig a nm. vallás-és közoktatásügyi miniszter úrnak, Budapest-székesfőváros tanácsának, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, Martonffy Márton orsz. iparoktatási főfelügyelő úrnak és Gelléri Mór kir. tanácsos, orsz. iparegyesületi igazgató úrnak.

Mondja ki továbbá a t. Kongresszus, hogy az orsz. vendéglős-szövetség szakoktatási osztályát a most választandó tagokon kívül a budapesti vendéglős-zakiskola felügyelő-bizottságának tagjai és a budapesti vendéglős-zakiskola igazgatója képezik.

Mondja ki végül a t. Kongresszus, kéressék fel a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, hogy 1899. július 26-án kelt 35040. számú leirata szerint az országos vendéglős-zakoktatást szervező-bizottságot, a budapesti vendéglős-zakiskola fel-

ügyelő-bizottságának belevonásával, kinevezni kegyeskedjék.

Ezen határozatok foganatosításával a szervező-bizottságot méltóztassék megbizni.

Üdvözlő táviratok.

Az aradi kongresszuson tartott nagyfontosságú előterjesztéseket lapunk megelőző számában az idő rövidsége és helyszüke miatt nem tehetjük közzé. E véten mulasztást részben most pótoljuk, egyuttal pedig — az ipartársulati iroda engedelmével — közreadjuk a kongresszusra érkezett összes táviratokat is. A nagy anyaghalmoz miatt minden sorrend mellőzésével úgy közöljük ezeket, amint előtűnk fekszenek. A táviratok a következők:

Szíves üdvözlőket újságíró kartársaim nevében is baráti szívvel viszonzom. A magyar vendéglősök tiszteletreméltó törekvéseit támogatni kedves lehet minden hazafinak. Örvendek, hogy a sajtó közreműködését ez újben a kongresszus méltányolja. *Rákósy Jenő* (Bpest).

Üdv a magyar vendéglős-szövetségnek!

Kommer János
Gundel János és Károly (Páris).

Sziből üdvözlöm a Collegákat!

Lenz János és neje (Temesvár).

Lélekben Önökkel. Szívem egész melegével üdvözlöm az egybegyűlteket. Munkásságukat koronázza siker és mindnyájukat áldja meg a magyarok Istene! *Kis Adolf* (Debreczen).

Legmélyebb sajnálatomra megrongált egészségem miatt nem vehetek részt fontos gyűlésükön, de nem mulasztom el ezen körülmény folytán az igen tisztelt kongresszusnak távolból szerencsekívánataimat tolmácsolni, óhajtvá, hogy fáradságukat fényes siker koronázza.

Szarka Jenő (Reichenhall),
a komáromi ipartársulat elnöke.

Az egybegyűlt kartársakat sziből üdvözlöm s közös munkájukhoz sok sikert kívánok!

Schaikház (Kassa).

A tisztelt kongresszus tanácskozásaihoz sok sikert kívánok. Mélyen sajnálom, hogy hetvenegy évem nem engedett ily hosszú útra s így nem lehetek szeretetl szaktársaim körében. Kérem nagyságodat, hozza tudomására a kongresszusnak szerencsekívánataimat.

Hazafias üdvözléssel

Az öreg Wagner (Bpest),
szerkesztő.

A pécs-baranyai vendéglősök sziből üdvözlők a kongresszust és buzgó harcosait. Áldás kísérje munkátokat! Eljen az elnökség!

Dollinger elnök (Pécs).

A jelenlegi kongresszusra vonatkozólag a legjobb elintézetést kívánom.

Tóth József (Bpest).

Hazafias üdvözléssel üdvözlöm az egybegyűlteket, áldást és sikert kívánva munkájukra.

Rumpold József (Kassa).

Félszázados örömnépp nagy napján eltűnik az öreg egyesületet, hogy ifju kedvel érte meg a száz esztendő és áldásos tevékenységével hasznára váljék hazánk vendéglősének, akiknek egytetemes kongresszusa örökös gondall kísérő iparkodásunkat. Az országos nyugdíjegylet és az aradi kedves szaktársak szövetsége támogatása nehé munkájában a vendéglősök összességét, akik áldásos működésükkel boldogságot hoznak reánk.

Üdvözléssel
Kaszás Lajos,
a budapesti pinczéregylet elnöke.

A hazafias munkálatokhoz szerencsét és sikert kíván

Löwenstein Nándor (Bpest).

Elháríthatlan akadályok tették lehetetlenné azt, hogy az Országos Iparegyesületől történt kiküldetésem alapján részt vehetnék közérdekű országos kongresszusukon, azonban Gelléri kir. tanácsos úr a legmesszebbmenő jóakarattal az Országos Iparegyesületet és az én csekélységem a legnagyobb figyelemmel kísérjük működésüket s így eleve biztosíthatom az értekezletet arról, hogy adandó alkalommal munkálatát találnak bennem közhasznú törekvésükhez és támogató az Országos Iparegyesületben ott, ahol közérdekeink indokoltága kívánatossá teszi azt. A magam részéről Isten áldását kérve tárgyaink sikeréhez, részemre pedig jóindulatú elnézésüket kérem e hibámon kívüli elmaradásomért.

Thék Endre (Bpest).

Vendéglősök országos szövetsége.

Az aradi szép napok felejthetetlen emlékei még éltelen rajzanak agyunkban. Különösen felejthetetlen mozzanata volt a kongresszusnak a vendéglősök országos szövetségének megalakítása.

At kell nyujtanunk a pilmát azok részére, akik törhetetlen buzgalommal és lankadatlan kitartással iparkodtak a nemes czél elérésére és a dicső eszme megvalósítására. Az eszme felvetésének érdeme különösen derek kartársunkat, Stadler urat illeti, aki régóta foglalkozott már a szövetség megalakításának eszméjével. Mellette Glück Frigyes buzgókodott a nemes czél megközelítésén és különösen derek munkatársat kapta Bokross Károlyban, aki az Országos Nyugdíjgyűlésnek elnöke és minden derek, nemes terv elősegítője és támogatója. Hogy pedig az elnökségre Gundel Jánost sikerült ideiglenesen megnyerni, ez a tény maga olyan, mely főnyeremény-számba megy és biztosítja azt, hogy az újonnan megalakított szövetség nemesek hogy nagy dolgokra van hivatva, hanem a kitűzött feladatokat meg is fogja valósítani.

Eme fényes nevek, melyeket felsoroltunk, biztositékaik annak, hogy a vendéglősök országos szövetsége nem meddő czélokra alkotott egyesület, hanem olyan — az ipar területén eddig még nem létezett — intézmény, mely a legtöbb eddigi bajokat orvosolni fogja és ha lassan is fog menni a gyógyulás, de az eredmény annál biztosabb leend.

A vendéglősök országos szövetsége vasgyűrűként, mint egy állandó és eltörhetetlen kapocs fogja egyesíteni az ország összes vendéglőseit, tehát mindazokat, akik egy közös pályát követnek, de azon egyszersmind haladni is akarnak. Mindazokat tehát, akiknek érdekében áll egy olyan hatalom kézbevétele, illetve az elszakadott erők egyesítése által oly támasz szerzése, mely erőt és tekintélyt fog szerezni a kimondott szónak és leg-hatásosabban fogja megvédelmezni az egyesek közös érdekeit.

A szövetség eszméje nem új és a minden korbeli népek különös fontosságát tulajdonítottak a szövetség eszméjének. Már most ami a nagy politikai álladalmakban az erő kifejtésére legcélszerűbbnek bizonyult, hatványozottan áll az olyan kisebb testületek körére vonatkozólag is, melyek a jognak gyakorlata csak hátrányait érezték, mert nem voltak abban a helyzetben, hogy hatalmas erő kifejtésükkel annak, amit kimondottak, érvényt is szerezzenek. Ilyen volt a helyzet még a közel múltban is a vendéglős-ipar szempontjából mert az ipart gyakorló egyes egyének rendkívül sokat szenvedtek úgy a magánosok tulkapásai, mint a hatóságok nemtörődömsége folytán. De reméljük, hogy ezután már nem lesz így! A szövetség, mely megalakult, első feladatának fogja ismerni azt, hogy a szegény, derek ipartűzőket, akik egyéni gyöngeségek folytán számos sérelmet szenvedtek és szenvednek, a magánosok tulkapásai ellen erő-lyes közbelépéssel megvédelmezzék, azokat a hatóságokat pedig, akik nembánomságból egyesek tulkapásait közömbösen nézik, tekintélye súlyával a maradi álláspontról ki fogja zökkenteni és teljes jogának tudatában minden erővel azon fog igyekezni, hogy a szakértők, illetve ipartűzők érdekeit minden irányban és bármely oldalról jövő támadások ellenében a leghatásosabban és a legkifejezőbben oltalmába fogja venni.

Különösen nagy segélyre lesz ezen feladatában az épen most készülő törvényjavaslat a „tisztességtelen verseny”-ről, mely soha jobbkor nem jöhetett volna, mint épen napjainkban, amikor mint minden téren, úgy a vendéglős-ipar terén is, veszedelmes hullámokat kezd verni a létért való küzdelem.

A vendéglősök országos szövetségének igen sok feladata van és nemes czélok megvalósítására kell felhasználni erejét. Nem aggodunk, hogy ez nem lesz így, mert a vezetők egyénisége nekünk elég garancia. Kívánjuk azonban, hogy valósítsa is meg mindama fontos intézeiót, melyek megalapított a szövetség megalakítására ösztönöztek.

Az újbor lefejtése a seprőről.

Kedvezőtlen viszonyok között, t. i. nagyon alacsony vagy magas hőmérsék mellett, az újbor olyan vegyületet képez a sepről, hogy a főforrás meglehetősen rendszeren lefolyik és a must világosodni kezd. Figyelni kell azonban arra, hogy a pinczében, hol a bor forr, a hőmérsék mindig egyenlő legyen és az erjedő folyadék hőmérséke 30° C. legyen. E feltételek nélküli a must már az erjedés tartama alatt veszt minőségéből és csak igen kis cukormennyiséget fog tartalmazni. A kellő eredményhez kevés seprő szükséges és ezért az újbor lefejtésével addig kell várunk, míg az eléggé világos lesz. Ha lefejtettük, még mindig van benne annyi seprő, mely elég a czukortartalom fentartásához, hogy teljesen kiforrhasson. Ez utóerjedés alatt a czukor egészen eltűnik és azzal együtt válik ki a nagymennyiségű borkő is, amely már nem lesz oly könnyen feloldható.

A főerjedése a bornak, ha véget ér, és mégis azt hiszik, hogy sok feloldatlan czukor van benne,

alborral minősége szerint még különféle eljárásokat kell végezni. Azok a mustok, amelyek jó évek-ből származnak, mint pl. az idei is, nagy mennyiségű czukrot tartalmaznak; minthogy azonban ez a főerjedés ideje alatt nagyobb részt eltűnik, a szükséges alkohol kifejlődik, hogy megvédje a bort a romlástól és amely egyuttal kitűnő ízt is ad a bornak; ezek után oda irányul az eljárás, hogy a még meglévő czukor megtartsuk. E czélból a főerjedés befejezése után addig kell a bor lefejtésével várunk, míg a bor elég világos válik, azután lefejtjük és a raklázási pinczébe kellő hőmérsék mellett elhelyezzük. Korlatozni kell a seprő szaporítását a czukor által előidézett erjedést, azonban megkezdődik ekkor a borkő kiválása és az apró borkő kristályok a seprőt is kiválasztják. A bor ekkor gyorsan tisztul és új kénezett hordókba lefejtendő. Ebből következik, hogy még a borban levő seprőfedék a hordóhoz tapad és így a bor újra lefejtendő, hogy seprőt ne tartalmazzon, és ekképen a lefejtés által a fehérjetestecskék is kiválnak és az új erjedéstől már nem félhetünk.

Ha oly mustal van dolgunk, melyben sok a czukor és kevés a savtartalom, úgy oda kell igyekeznünk, hogy a czukor már a főerjedés tartama alatt elpusztuljon, hogy oly bort kapjunk, amely a lehető legnagyobb alkoholmennyiséget tartalmazza. Az olyan must, mely alacsonyabb hőmérsék mellett erjed, lassabban erjed, csak hogy megtanítt arra, hogy nagyobb czukortartalom után nagyobb alkoholmennyiséget nyerünk. Ez azt mutatja, hogy az újbor rövid idő alatt, miután a főerjedés tetőpontját meghaladta és a bor tisztulni kezd, a hordókba lefejtettük, amelyeket oly pinczébe rakunk, ahol a hőmérsék a tél folyamán nem süllyed 10—11° R. alá. Minden újbor, mely a főerjedés után tisztulni kezd, még sok seprőt tartalmaz, és ez a hordókban bár lassan, de állandóan szaporodik, míg csak czukortartalom van jelen. Ilyen körülmények között azután igen sokáig tart, míg az utóerjedés teljesen bevégeződik és csak akkor jön el az ideje a bor lefejtésének. Attól a csekély seprőmennyiségtől, mely a hordóban van, nem félhetünk, hogy a bor minőségét elrontja. Akkor volna csak baj, ha a bor magas hőmérsék mellett erjedt volna. Ajánlatos tehát az újbor a kiváló seprőlé sohasem hagyni tovább, mint azt a viszonyok követelik.

Dr. B.

Szállodai alakok.

Irta: Haáz Gyula, a főmei-Európa-nagyszálloda titkára.

Valahányszor szó esik társaságban valakiről, hogy milyen nagy emberismerő, mindig szeretném megkérdezni: melyik szállodában volt portás? De a kérdés rendszeren bennem reked, mert nem vagyok barátja a lovagias ügyeknek. Szép hazánkban pedig egy gentlemannel szemben — pláne, ha y-nal írja nevét és predikátumot is bigyvesztett a vízkártyájára — halálos sértés volna ez a kérdés. Egy igazi ur és igazi párbajképes gavallérsikkaszthat, váltót hamisíthat, végig pumpolhatja összes ismerőseit és pénzért megvételheti magát férjnek, csak odáig nem süllyedhet, hogy — portás legyen belőle.

Noblesse oblige. Ilavára esetleg besétálunk, ha a tekintetes törvénytűzők úgy akarja, de a saját jószá-tunkból nem állunk be portásnak. Legalább idehaza nem, ahol urnak születünk valamennyien és az ermyőt fentartjuk akkor is, ha üres a kas.

Idegen földön persze más a helyzet. Ott, ha szorul akapcaza, hát még a kilenczagu koronás magyarok sem riadnak vissza a lohdienerségtől, meg az eszezáj pucolásától, amint egy báró Mednyánszky és egy gróf Logotheti példája bizonyítja, hogy nem állimst szép hirnere vergődött hazánkfiait, Lazarovics Mihályt, az Amerikába vitorlázott bácskai lmpot, aki mosogató legénynek állott be egy 20-ad rangu newyorki koresmába.

Külföldön nem szegény a munka, nekünk sem, itthon ellenben segédekét küldünk ahoz, aki föltételezni merésze, hogy portások voltunk valaha. Pedig az a portási állás a legutolsó szállodában is fölér egy miniszteri fogalmazói jövedelemmel, közepes forgalmu hotelben hoz annyit, amennyi fizetése van a méltóságos tanácsos urnak, elsőrangú helyeken pedig a portás nem cserél bevélet tekintetében egyetlen miniszterrel sem. Magyarországon azonban kevés kivétellel nem magyár ajkusk foglalkál el e fényesen jövedelmező állásokat.

De most tulajdonképen nem arról akarok szólni, hogy hány honfitársunk juthatott volna kissé józan gondolkodással becsületes és bőven kamatozó foglalkozáshoz, hanem az emberismeretről.

Lavater, Lombroso és a többi híres emberismerő, naiv falusi kisasszony egy szállodai portáshoz képest. Egyedül ők és a nagyvendéglők cabinet particulierben felszolgáló garçonok képesek az emberek lelkeben és — zsebében tisztán és világosan olvasni. Előttük hiába játszd az urat, ha nem vagy az, s hiába akarod eltitkolni előkelő és vagyonos voltodat. Egyetlen pillantás ruhádra, uti készletedre és mozdulataidra: és már tisztában van veled a portás a hangból, ahogy megszólalsz,

Saját készítmény.

Kivonat ruha-áruházam árjegyzékéből.

Különösen figyelembe ajánlom, hogy a ruhák legnagyobb része honi gyártmány és tiszta gyapjuszövetekből készül.

Férfi-öltönyök	frt 12, 14, 16, 18 és fejj.
Férfi-felöltő	» 12, 14, 16, 18 »
Loden v. teveszőr-havelok	» 8, 10, 12, 14 »
Nadrágok	» 4, 5, 6, 7, 8 »
Piqué mellény	» 2,50, 3, 4, 5 »
Dívalt-szőv mellény	» 4, 5, 6, 7 »
Bársony mellény	» 5, 6, 7, 8 »

Vidéki megrendeléseknél a kabátunk mellbőség és anadrágnak belső hossza kitüntetendő.

Lukács Gyula,

ezelőt: Krausz Lipót és fia,
IV. ker., Kossuth Lajos-utca 18. szám,
az »Udvari kávéház« mellett.

Alapított 1864.

DORN FRIGYES

rézműves

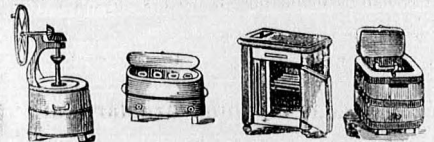
Budapest, VII., Rombach-utca 8.

Ajánlja magát vendéglők és kávéházak

konyha-berendezésére,

réz- és vas-edények czinezésére, és minden e szakmába vágó munkák elkészítésére.

Javítások pontosan eszközöztetnek.

GINDERT ISTVÁN

Jégszekrény, hűtő- és fagyasztó-készülékek, puhafa butor, konyha és háztartási eszközök gyára
Budapest, VI., Klapka-u. 5.
Raktár:
VI., Teréz-körút 8.

DOMINO sec PEZSGŐ

PARISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900 ARANY ÉREM

IRODA: BUDAPEST ÜLLŐI ÚT 60.

BELATINI BRAUN A.
GYÁR: VELENCZE FEHER M.

már megállapította: van-e pénzéd bőven vagy csak a talmi gavallérok közé tartozol. Inkognitó szerelnet maradni és idegen névvel együtt más foglalokozást jegyzel a bejelentő czédulára. Hasztalan. A portás szeme Röntgen-sugar, amely beléd hatol, mikor a szoba-kulcsot átvetted és átadta neki.

Régóta megfigyelem a portásokat és mondhatom, van egy pár ismerősöm köztük, aki beválnék vagy detektív-főnöknek vagy egyetemi professzornak — az emberismeret felállítandó tanszékére.

Egyiküket egyszer megkértem: jellemezze pár rövid vonással a szállóbeli vendégeket. Az ő előadása után adom az alábbi pár skizzet, először a közönségesebb alakokat, majd legközelebb a raritásokat.

A nászutazók.

A nászutazóknak szállodai szempontból kétféle fajtája van: a törvényes nászutazók, kiket apai és anyai áldás bocsátott utra és olyanak, kik in cognoitó és csak az utazás tartamára szerepelnek hitvesek gyanánt. Mind a két fajta igen jó vendég, különösen az utóbbiak vívták ki maguknak a szállodai »vurzní« nevet.

Rendesen a nő magatartása árulja el nászutazásuk illegitimitását. Más a törvényes feleség zavara és más a szeretődé, legyen az utóbbi akár megmozdított kisaszony, akár elvált asszony vagy szálmazóvegyeske. A nászutazó törvényes asszonyka minden zavarodottsága mellett bizonyos büszkeséget érez, a másik ellenben, még ha tapasztalatok fölött is rendelkezik, minden bátorsága mellett sem tud leküzdeni bizonyos génet. Mennél tapasztaltabb, annál biztosabban elárulja magát a portások előtt. Ha a férfi a megérkezéskor nem vet kíváncsi pillantást a vendégek lajstromára, a nő pedig igen: mar meg van a gyauu, hogy az utóbbi kellemetlenül lepné meg ismerős személyek ottidőzése. A további felvilágosításokat a portás megkapja a szobapincéztől meg a szobaleányoktól, kik szintén vizsga-szemmel örködnek a vendégek fölött. Rövid 24 óra elteltével a portás már nagyobb biztonsággyal nyilatkozhat a nászutas pár kilété felől, mint a kir. Curia a maga döntvényében.

Természetes, hogy aztán szobaleány, pincéz és portás — mindegyik a maga zsanere szerint — iparkodik gyümölcsöztetni a megszerzett bizonyosságot. A törvényes nászutazók is bőven eregetik a borraivalót, de még bővebben a nem törvényesek. A többség jár, illetőleg utazó asszonykák a legjobb »pasasérok«. Nem is sejtje, hogy a midőn mély alazattal hajlong előtűk a szállodai személyzet, valamennyi mosolyog magában fölöttük.

A mily szivesen látott vendégek a nászutazók, épp oly kevésbé rokonszenvesek a hotelbeli személyzet előtt.

A vígéczek.

A vígécz, illetőleg »kereskedelmi táveljárnok« egyszerre áldás és átok egy vendégfogadóra nézve. Miután sokféle jár, sok emberrel érintkezik és sokat beszél, — hallgatag természetű »utazó« még a temekedési vállalatoknál sincsen — képes egy jó hotel rossz hírbé hozni vagy megfordítva: jó renométt csinálni egy rossz szállodának is.

Ennélfogva a szállótulajdonosok csínján bánnak a vígéczekkel. Eltekintve attól, hogy fix szobáarak nem léteznek számukra, hanem mindenütt kedvezményben részesülnek, a személyzet nagyobb gondal szolgálja ki őket, mint egy valóságos belső titkos tanácsost. És ennek megvan a természetes magyarázata. Egy kegyelmes ur, ha haragszik valamire, legelőbb borraivalót nem ad. A vígécz borraivalót semmi körülmények közt nem osztogat, ellenben, ha nem kelfették ki jól a poros nadrágot és nem sükészolták ki tükörfényesre a bakkanesait, vagy két törökőző helyett csak egyet tettek a mosdóasztalára: képes olyan skandalumot rögtönözni, hogy ijedten fut össze az egész szálloda. A közönséges utas megelégszik, ha neki jó a kiszolgálása. A vígécz azonban magáévá teszi az összes vendégek ügyét és előtte ismeretlen emberek helyett is veszekszik a háziszolgától kezdve a gazdáig mindenkivel.

Ha az újságok nyílterében megjelenik egy »megrovási kaland« valamely vendégfogadó vagy korema ellen: száztal lehet tenni egy ellen, hogy kereskedelmi utazó küldte be. A vasutak, hajók és egyéb nyilvános közlekedési vállalatok az ő számukra találtak fel az ugynevezett »panasz-könyveket«.

A vígécz csak a legritkább esetben van megelégedve és ha ez a ritka eset előfordul nála: azzal juttatja kifejezésre, hogy megigéri legközelebbi oljvetelét. Borraivalót azonban természetesen nem lát föle senki a hotelben.

Míg a szállodában lakik, nem ismer magánál nagyobb urat és nem respektálja még a perzsa saht sem. Csak egy szomszédot nem szeret: a lovassági tisztet. És különös, hogy mennél kevesebb csilaggja van a waffenroknak, annál inkább kitér előle. Egy huszár vagy ulánus hadnagy több előtte a generalisnái. Ha egy ilyen csörtet lefelé a lépcsőnön, szó nélkül félre áll és ha rájön, hogy annak a szobája szomszédos az övével, okvetetlen egy távolabbiba viteli a kufferjeit.

Ennek az erős ellenszenvenek többféle oka van. Talán nem a legutolsó az okok közt az, hogy a vígécz urak határozott idegenkedéssel viseltetnek

a kard és a lovaglőkorbács iránt, amely hamarabb szokott megsuhanni a hadnagyok, mint generalisok kezében.

Hogy a hadsereg lovas és gyalog tagjai mily szerepet játszanak a szállodai életben, arról majd legközelebb beszélünk.

A nő kiszolgálás a vendéglőkben.

»Ne sutor ultra crepidame! Varga, maradj a kaptafa mellett, mondja a latin közmondás és ezzel egy a fején talalta a szöveget, hogy mindenké érhethet rőla.

A latin közmondás értelmének megfelelőleg mi is bátran levonhatjuk a következtetést és a vendéglőket előzőnlő női nem képviselőinek odakiálthatjuk, hogy maradjanak inkább a konyhában vagy a konyha környékén, de azt a helyet, mely férfi-pincézereknek van szánya, joggalalanul ne bitorolják.

Mert ez a kérdés is kezd már fontosabb jellegűt ölni. Addig amíg itt-ott szórványosan előfordult, nem tulajdonítottunk annak nagyobb jelentőséget, minthogy egy vagy más vendéglős üzleti érdekűl, esetleg a vendégek oda csábítgatása végett alkalmazta. De most már minden mértékben túlhalad az a dolog és az a szemérmellen modor, melylyel a női pincézernők viselkednek és az a hátrány, mely ebből a pincézerekre hárulnik, valóban olyan körülmény, mely megszívlelésre méltó és minél előbb orvosolandó.

Elvégre elyben a női kiszolgálás ellen semmi kifogásunk, mert azt tartjuk, hogy mindenki érvényesüljön ott és akkőpen, ahol és amint arra képes. De mikor a kérdés megoldása belevág abba a határérszbe, hol az ipar jó hírnevének alapjai vannak lepusztva, és a pincézernők rossz hírneve homálylyal kezdi takarni a pincézerek kifogástalan testületét, mely mindenkor helyesen és szépen teljesítette és teljesíteni fogja kötelességét, ott már fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat, amint ezt már többször meg is tettük.

A női pincézerekül alkalmazott kiszolgáló leányok, akiknek erre a foglalkozásra abszolte semmi kvalifikációjuk ninc, megfertőztetik kicsapongásaikkal és erkölcostelenségeikkal, visszaéléseikkel és szemérmellen-ségükkel azt a talajt, amelyből tulajdonképen a vendéglős-ipar jó hírnevének kellene kisarjadzenia. Természetes ilyen körülmények között, hogy ennek csakis rossz eredménye lehet és pedig oly mértékben, mely az ipart a külvilág előtt mélyen diskreditálni képes.

Hogy a női kiszolgálás mennyire hátrányára válik a pincézéri karnak, nyilvánvaló abból is, hogy a női verseny ezen a téren lenyomja az árakat és minél jobban elhatálosodnak a nők a vendéglői kiszolgálás terén, abban a mértékben veszítenek a pincézerek egyéni értékükből. Mert az a vendéglős, aki a tiszerte olecsóbb női munkaerőt alkalmazhatja, a nélkül, hogy a férfi-pincézerek hiányát érezze, készségesen fog a női kiszolgáláshoz folyamodni, anélkül, hogy meggondolná, hogy milyen mérhetetlen kárnak lesz ekképen okozójává a pincézerekkel szemben egy anyagi, mint erkölcsi tekintetben. Mert a női kiszolgálással maga a vendéglős is vesztit erkölcsi tekintetben és az előbbi színvonalának mélyen alája süljed, ha a női kiszolgálással együtt oda költöznek a női alkalmazottak könnyű erkölcsesei is.

Nem kell messzire mennünk, hogy ennek sajnálatos tüneteit tapasztalhatassuk. Az Ósbudavári buffet-nimfák az ő kedvelt berkeikben (melyek tulajdonképen pezsgő-pavilonok és vendéglők) a legnagyobb szeretetremél-tősséggel fosztottak ki minden betévedő idegent, aki aztán másszor már messziről elkerülte az átkozott helyet, ahol tárczájának egész tartalma ott ragadt. És nemesak hogy az egész női kiszolgálás volt itt az érzéki varázsa alapítva — tehát eo ipso erkölcostelen — hanem a hatósági szigorú rendelet is akkőpen volt ott, mint a nimfák duzzadó kebelén elhervadó virágszál, mely ma régű fide volt és holnap már eltűnik.

Levonhatjuk tehát a fentebb elmondottakból azt az általános következtetést, hogy a női kiszolgálás — mint nyilvánvalóan erkölcostelen czelokra alkalmazott módszer — és hasonló alapon álló intézmény a legnagyobb mértékben kárhoztatandó. Nemesak hogy a pincézerek jóra való testületének hírneve szenved esorbat, de ezen a réven — minthogy a pincézereket az ipar közketonáinak tekinthetjük — magán a vendéglős-ipar fényén esik az a folt, melynek mielőbbi eltávolítása kívánatos.

A zenéről.

Régi dolog az, hogy a magyar ember szereti a zenét és nincs valamine való lakodalom, bankett, keresztelő, tor vagy akarmiféle mulatság széles e hazában, melyen ott ne volnának hazánk specialitásai, a barnaképu muzsikusok. Mert hát zene nélkül nem mulat a magyar ember, úgy megkívánja ő azt, mint például az igazi jó bort. Vannak persze kivételek is, olyan magyarok, kiknek semmi gyönyörűségük sem telik a zenében. Ilyen magyar irta nemrég az »E. U.« egyik számában azt a panaszoslevelet is, melyből már csak azért is leközlünk egyes részleteket, mert habár az »E. U.« régi szokásához képest kissé meg akart bennünket piszkálni, mégis volt benne némi igazság.

A levél megszívlelésre méltó részei a következők:

»Van a mi fővárosunknak, megszámálhatatlan korezmáján és kávéházán kívül egy igazi különlegesége: a muzsika. Annyi mindenféle muzsikát a világ egyetlen városában sem játszanak, mint épen a mi

gyönyörűségünkre. Kora reggeltől késő estig a kolduló muzsika zajától hangzik az utca s ha leszállott a nyugodalmat hozó esti szürkület, ezernyi korezmából meg kávéházból szől feléd a legkülönbözőbb rendű és rangú muzsika csalogató szava. A sarki kávéházban vigan nózták a cigány; egy pár házzal odább női zenekar húzza a legújabb keringőt, a tulsó oldalról meg katonabanda harsogtatja át erős bombardóit. Jó szerenese, ha még ráadásul egy pár olasz vagy spanyol énekes jámbózása nem vegyül a pokoli káoszba.

Ha igaz, hogy a zene nemesit, akkor a legkisebb lelkifurdalás nélkül tehetés rá, hogy mi vagyunk a földkerekség legnemesebb érzelmeivel megáldott halandói. Szinte azt hihetnő az ember, hogy lelki szükséglet itt már mindenkire nézve a zene. Hogy ennyire még sem vagyunk muzsikális nemzet, arról azt hiszem az Operaház tisztas deficietje tehet legszebb tanúságot.

Kávéházakban, mulatóhelyeken még csak megjárja a zene. Oda mulatni, szórakozni vagy talán időt ölni járnak az emberek. Nos, hát ezekhez illik is a muzsika, de ott, a hol nem keres az ember egyebet egy jó vacsoránál, a hová nem mulatni, hanem éni járnak, nincs arra semmi szükség. A mi fővárosunkban rengeteg azoknak a száma, a kik nem élnek családi életet s a kik egyenesen rá vannak utalva a korezmákra és vendéglőkre. Ezek pedig nagyobb részt dolgos, munkás emberek, a kiket meg is visel, ki is fáraszt a kenyér után való törekedés, ezeknek se teste, se lelke nem kívánja, hogy szerény vacsorájukat zenei hangok fűszerezék. A faradt ember még a művészi muzsikát sem tudja becsülni, mert neki az egyedüli élvezet a esőnd és pihenés.

Szó sincs róla, szép és élvezetes is a jó muzsika s nálunk nagyon is tekintélyes azoknak a száma, a kik mindenké fölé helyezik a zenés korezmát. Az utóbbi időben meg éven évattá kezd válni, hogy a vendéglőbe járunk mulatni ifjastul-fiastul együtt. Megvan a külön közönsége a legutolsó lebutól a legfényesebb vendéglőnek erre, különösen pedig egy vasárnaponkint. A turf-ról is ide önlőnek az izgalmaktól kiszáradt torku urak és hölgyek száza, a kik talán élvezettel is hallják a különféle rendű és rangú bandák muzsikáját, de ez csak különös alkalmi mulatság. Alapjában pedig a legtöbb labról sem vagyunk olyan nagy zenekarok, hogy nap-nap után kitégyük magunkat a graszszál muzsika-düh kellemeiségeinek, a mely a legtöbb esetben sem nem művészi, sem nem élvezetes, de még csak nem is kellemetes.

Hát hiszen igaz, ami igaz, talán kissé több is a mindenféle zenekar a fővárosban, mint amennyi szükséges a vendéglősnek és kávésnak, de még sem elég a közönségnek. A budapesti közönség megkívánja a zenét Elihethi a levejlíró ur, hogy egy kávéházban vagy vendéglőben sem volna zene, ha az odajáró publikum nem követelné. Ha a zenekar túljéroz es, azért tetemes kiadásokkal terheli a tulajdonost. E kiadás alól mindenkiünk szivesen menekülne, de ha nem lehet! Ha nincs zene, nincs vendég. Arra, hogy a publikum e kedvezet szokását a levejlíró ur kedvéért feladja, még tízezer levél is kevés volna. Mint mondom, ha nincs zene, nincs vendég. Már pedig mi vendégek nélkül nem élhetünk, ergo zenét is kell tartanunk, pedig tessék elhinni, olyan rosszul megy így is a dolgunk, hogy magunk is szivesebben nélkülözünk.

Az »E. U.« olvasóinak szolgáljon megnyugtatólag az a tudat, hogy azért van am a székes-fővárosban sok olyan vendéglős és kávéház, melyben egyetlen egy hangszer sem kényserlirt bárkít is »panaszkodásra«.

A drága spriccer.

Videki emberen nem igen, azonban a fővárosin néha napján megesik, hogy a kínálkozó ezer-féle szórakozás daczára is, úgy unatkozik, mint a közmondásos kulya a kertben.

Ez az unatkozási bacillus — különösen a nyári hónapokban — igen gyakran járványszerűen lép föl s akkor csak egy elbágyasztja a te tet, mint egy erős influenza.

Az unatkozásnak egyideig Ós-Buda volt a gyógmódja, de elheh a kurahoz úgy hozzászótkat idegeink, hogy azt manapság már kilőszámra kell beszédni, ha t. i. biztos gyógyulást óhajtnak elérni.

Ez pedig igen drága kura. Mert a kurahoz szükséges és rendesen ösregi nagy familiákhoz származó pezsgő pavilonos hölgyek olyan gyomorral vannak megáldva, a mely vetekedik a mitológiai danaidák hordójával.

Ez okánál fogva tehát — mondá egyik barátom — szintén egy más gyógyforráshoz, a mely olecsó és szintén jótékony gyógyhatású.

— De hát hová az ördögbe? Kérdem ingerülten.

Menjünk ma Ós-Buda helyett Ó-Budára! Olyan kedves kerti helyiséget tudok ott, a hol olecsó és jól fogunk étkezni, a levegő meg oly pompás, a minővel csak a magas Tátra dicsekedhetik.

Kétkedve hallgattam ugyan barátomnak az ó-budai korezmáról elzengett himnuszt, de azért szó nélkül követtem.

Harmadfelőrai villamos utazás után czelnál, vagyis »A három foghagymás rostályoshoz« czimzett vendéglőnél voltunk.

A czim elég biztató — gondolám magamban — lépünk tehát be

Az udvarnak alacsonyabban fekvő részét szennyes mosogató víz, ételhulladékok, csirketoll, rongyos harisnya, néhány törött üveg és pohár borította s a kifésztett ruhaszártó kötélen olyan fehérneműk várták a megszáradás procezzusát, a melyekből biztosan lehetett következtetni arra, hogy nem régen járhatott a háztájon a gólyamadár.

A magasabban fekvő ráccsal elkerített részben, a mely két diófával, gyöngye alkotmányú székkel körülrakott néhány asztallal és egy dűledező felben levő kuglizóval a tulajdonképeni kerti helyiséget képviselte — helyet foglaltunk s már jó ideig hallgattuk a szomszéd asztalnál ingujjra vetőkötél négy vendég pagát-ultimo és volát bemonadását, a mikor egy belésétől megfosztott, rongyos télikabátba bujtatott meztelbas fücska jött asztalunkhoz s megkérdezte, hogy mivel szolgálhat.

— Mindenekelőtt hozzál fiaस्कám két spriczczerzt s küldd ide az ételhordó pinczert.

— Olyan nálunk kéremalásan nincsen, de majd elküldöm a gazdámat — szólt a fiu s azzal gyors léptekkel távozott és hozta a spricczereket meg a gazdáját, a ki megrendeléseinkre volt oly szives kijelenteni, hogy vaj nincs, de szalámival, rantoltával és palacsintával szolgálhat, sőt ha a mellettünk levő asztalnál ülő urak által megrendelt pörkölt csirkéből marad — úgy azzal is szolgálhat.

— Köszönöm, abból nem kérek, hanem hozzon két rantoltát kovászos ugorkával és két adag palacsintát lekvárral.

Már a harmadik spricczernél tartottunk s a tarokkozó kompánia az ötödik huszonegy fogást moncolta be, mikor a vendéglős föltálatla a rantoltát — lekvárral és a palacsintát kovászos ugorkával.

Barátom mosolygott, én azonban hevesebb természetű lévén — mert nem birkatelen tápláltak zsenge koromban — a furcsa eddel láttára és a sok várakozás miatt úgy dühbe jöttem, hogy csaknem felpukkadtam.

Szédülés fogott el és oly rosszul lettem, hogy a mentők vittek lakásomra, a honnan házi orvosom nagymérvű epiképmelési konstataciója után Karlsbadba küldött.

Hat heti gyógykezelés és rengeteg „sprudl“-ivás után egészségesen tértem vissza azon szomorú tapasztalattal, hogy az a három spriczer, a melyet a három foghagymás rostélyoshoz ezimzett kerti helyiségben megittam, a rantolta lekvárral és a

palacsinta kovászos ugorkával — a melyet meg nem ettem — ötszázegy korona és egy fillérbe került.

Hát ivolt-e valaki már ilyen drága spriczczerzt?

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Október 5-én: Doktor László, Tavaszmező-utca 7.

Október 12-én: Jajczai János (Koch József utóda) Csengeri- és Aradi-utca sarkán.

Október 19-én: Lukács Ferencz, Irányi-utca 17. (*Sas*).

Vendéglők, kávéházak és kávémérések szabálytervezete. A főváros jogügyi osztálya a vendéglők, kávéházak és kávémérések részére egy új szabályzatot dolgozott ki. Az ipartársulat a következő módosításokat ajánlja: Az engedély elnyeréseért folyamodónak egy évre visszamenőleg kell megbízhatóságát igazolni. Jelenleg mindenféle kétes existenciájú jönnek a vidékekről a fővárosba, egy-két hétig itt laknak és a rendőrségtől aztán könnyen szereznek erkölcsi bizonyítványt. Továbbá az a megszorítás, hogy kávéházat iskolától, templomtól, kórháztól avagy más középülettől csak 100 méternyire legyen nyitható — 50 méterre szállítassék le. Továbbá zene f u v ö-hangszerekkel éjfél (a tervezetben 11 óráig) engedettek meg, mert addig a v c n ö s hangszerek zenéjét az utcai láрма teljesen elnyomná.

Halálozás. Lentsch Ferencz szaktársunk a legújabb áldozat, akit a halál elragadott sorainkból. Mult hó 26-án hunyta le örök álomra szemeit. Halálát neje, gyermekei és nagyszámu rokonság siratja. Temetése szept. 30-án délután 3 órakor nagy részvét mellett ment vége. Béke hamvaira!

Ös-Budát elérvezték. Mult hó 26-án megperdült a dob a fővárosnak e fölött az évek óta tengődő mulatóhelye fölött. Tenger pénzt öltek bele alapítói, tenger pénzt nyelte el a főváros mulató világának s mégis végre egészen megíngott

alatta a talaj, a mely amugy is nagyon íngó volt. Vagy 300 árverést tüztek ki Ós-Buda ellen és csakugyan nem sikerült már jobban előadni a véget. Megperdült fölötté a dob — és Ós-Buda elkelt 5450 forinton. Hivatalos becsértéke 27 ezer korona volt. Ennyi volt a kikiáltási ára és ígértek először 500 koronát. Nem is jutott feljebb 5 és félezer forintnál a versengés, melynek győztese Leitner Henrik, a Folies Caprice tulajdonosa lett.

Tengeri halkereskedelem. Soly mosi Sipos Sarolta folyamodott a kormányhoz, hogy a tengeri halaknak Budapestre való szállításához a szükséges kedvezményt megkaphassa. Minthogy a kormány a kedvezményt biztosította, a folyamodó most arra kéri a fővárost, hogy a központi vásárcsarnokban a tengeri halak elárúsítására szükséges helyet megkaphassa.

Tarifa-kedvezmény a söriparnak. A magyar sörfőzdek a külföldi verseny és a magas adók következtében megnehezült helyzet folytán ismételtten azon kéressel fordultak a kormányhoz, hogy sörküldeményeiket a magyar államvasutak vonalain a börtarifa olesó tételei szerint szállíthatassék és az üres sörös üvegek után oly szállítási tételeket fizessenek, mint az üres hordók után. Mind-éddig kérejük következetesen és elvi okokból nem teljesítettett. Mindamellert sikerült kieszközölni, hogy a magyar államvasutak az üres üvegek szállítására vonatkozólag belementek a dologba és csupan azon feltételhez kötötték a kedvezményt, hogy a palaczkküldemények magyar sörfőzdekhez legyenek ezímezve. A kedvezmény, tekintettel a jelentékeny forgalomra és a sörös palaczkok viszonylag nagy súlyára, igen lényeges és 500 kilométernyi távolságban 100 kilonként 11—210 fillérnek felel meg.

A „Saskör“ helyiségeit szeptember 22-én (szombaton) este 8 órakor a Kör földszinti dísztermében, két koronás társasvacsorával újra megnyitották. A rendes heti összejöveteleket ezután is hetenkint háromszor: szerdán s szombaton este hat óratól és vasárnap délután két óratól kezdve tartják meg.

Zöldy János, volt honvédfőhadnagy, október hó 1-től Rácz Gyula temesvári zenekarában az „Emke-kávéházban, Marci cigány név alatt fog mint szólóhegedűs magyar dalokban közreműködni.

Szimon István

fűszer-, csemege-, tea-, rum- és cognac-kereskedés

Fő-üzlet: Budapest, Váci-körut 12.

Fiók-üzletek: Váci-körut 60. *** Teréz-körut 35. *** József-körut 14.

Ajánl mindennemű fűszerát, kül- és belföldi engedek mint halak, sajtok, husneműek, angol és belföldi tea-sütemények Martell, Courvosier, és Curlier freres és Augier freres-féle **francia cognac**, gróf Keglevich István-féle és saját töltésű **magyar cognac**, Pommery, Moët-Chandon, Heidsieck, Roeder, Veuve-Cliquot, Mumm, George Goulet és Piper-Heidsieck-féle **francia pezsgőbor**. Egyedüli főraktára a hírneves pozsonyi Huber J. E.-féle **Gentry-Club** pezsgőnek (az Országos Casino pezsgője). Legfinomabb nyugatindiai kávéfajok kilója kor. 2.40-től feljebb. Mindennemű angol **mártások**, Louis freres-féle francia, Batty-féle angol és belföldi **mustár**. Francia és bozeni **főzelék-conservék** — Befőtt-gyümölcs és ízek. — Prágai és pilseni **sódar és császárhus**. — Debreczeni **kolbász és szalonna**. — Francia és Warhanek-féle **sardiniák, ajókaszelet és gyűrű**. — Kelettengeri **hering**. — Orsovai **nagyszemű sótalan és Elbe caviár, osztriga**, az ideny alatt friss tengeri hal és rák. — Mindennemű **sajtok**. Francia és hollandi **likőrök**, Bordeauxi és spanyol **borok**.

☛ Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal, ingyen csomagolás mellett lesznek eszközözve. — Kimerítő árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. ☛

☛ **Telefon-összeköttetés mind a négy üzlettel.** ☛

A HUBERT J. E. pozsonyi cég pezsgőborainak

GENTRY CLUB

EXTRA DRY ÉS TRIPLE SEC

(AZ ORSZÁGOS KASZINO PEZSGŐJE)

Vezérképviselője és főraktára **SZIMON ISTVÁN**-nál Budapest V., Váci-körut 12. sz.

☛ **TELEFON.** ☛

Különös figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak, lapunkhoz mellékelte árjegyzéket, melyet az itteni jó hírnévnek örvendő Szimon István, esemege- és fűszeráru czég kizárólag vendéglős- és étterem-tulajdonos urak részére adott ki. A nevezett czég köztudomás szerint a legjobb minőségű árukat mérsékelt és előnyös árak mellett szolgál.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek, Közlésre alkalmas dolgozatokat szívesen honorálunk, de a kéziratoknak sem visszaadására, sem

megőrzésére nem vállalkozunk. — B. N. Budapest. Igen, mi is olvastuk a legújabb »Successio« című humorisztikus hetilap első számát. A lapnak ugy külsője, mint tartalma, valóban meglepő és élénk emlékeztet a nálunk nagyon elterjedt »Simplicissimus«-ra. Lehet, hogy ki is fogja szoríthatni a versenytérrel, ha a többi számok is így magas nívóan állanak. Egyébiránt azt hisszük, hogy a székesfőváros minden kávéháza szívesen tartja majd e kitünő lapot. — V. A. Budapest. Örülünk, hogy a duellum vér nélkül folyt le. Az ön vére különben egybeült lesz szükségű. Ugy fiatal ember, és ne ijedjen meg a sors fenyegetéséért. E...-nak külön üdvözlét és szerencsekívánatot! — Sz. I. Budapest. Akármint is mond ön, azért mégis igaz, ami igaz: hogy ön rémüdtől érül annak, hogy b. versét plagizálásra találta valami szeren-

csétlen lény érdemesnek. Szegényke! Különbet is választott volna! Hát Petőfi mire való? — Ny. L. Komárom. Jövő hóban személyesen. — F. St. Kassa. Sajnáljuk, hogy unalozik, no de misem tart örökké, lódolat! — V. A.-né, Budapest. No de ilyet! Ki hitte volna? Egyébként szívbeli üdv és szerencsekívánatot! Van már valami újság? Ha nincs, mikor lesz? És ha lesz, miért nem lesz? Vajjon ki és hová fog futni? — K. I. Budapest. Hogy az a pezsgő jó, tudjuk — nola itunk már jobbat is! (Szervusz öreg!) — Dr. W. Budapest. Még mindig ott méltóztatik »kosztolni«? — N. A. Budapest. Nincsen vásár sátor nélkül, de szoba lehetne p... a nélkül is, von sátrafa! — L. G. Losonc. Iria meg újra, mert ez alakban nem vált be. — Több kéziratról a jövő számban.

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promotor
(Budapest.)

SEC

DEPOT.

BORHEGYI F.

ezelőtt Lápóssy F. és társa

palacsokozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

Hirrmann Ferencz érczáru-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnomással és szabad. léghűtővel.

Elvállal régi készülékek atalakítását.

Nagy választék

bor- és sör-csapokban,
valamint mindennemű szivattyukban.

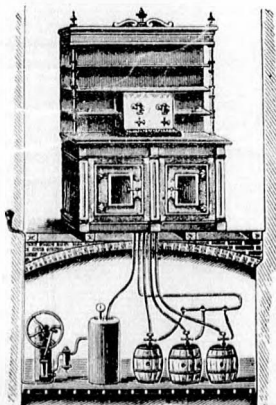
Erzengt Bierschank-Apparate

mitteist Luftdruck

mit patentirtem Bierkühler.
Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Auswahl

in Wein- und Bierpipen,
sowie aller Gattungen Pumpen.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb

Leopold Neumann

BUDAPEST, VIII.

Museum-körút 10.

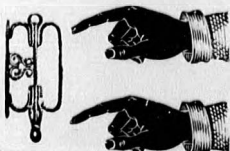
fabrizirt seit Jahren als Specialität

Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-

Decken und Rohrzeitungshalter aus

dem besten Material.

Gediegene Arbeit — Prompte Lieferung — Prospekte zu Diensten.

A

„BUDAPEST-KÖBÁNYAI CASINO-ÉPÜLET R.-T.“

által, Budapest, X. kerületének (Köbányának köz-
pontján) jászberényi-ut 7. szám alatt felépített
díszes Casino-épületben egy

nagy kávéházi és vendéglői helyiség

valamint a nagy diszteremben való vendéglői
és kávési szolgálat

kizárólagos jogával

és az összes játék-, ruhatári díjakkal és lakással
együtt 1900. év november 1-ére bérbe adatik.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető

Bálint Sándor

elnöknél,

Budapesten, VII. ker., Erzsébet-körút 35. szám, I. emelet.

Kiadó szálloda.

Orosházán a főtéren, Kovaltsik
József szállodája, mely áll 10
szoba, kávéház, étterem, egy
külön terem, konyha, éléskamra,
s 3 pinzéből, az összes berende-
zéssel más vállalat miatt hosz-
szabb időre kiadó s bármikor
átvehető.

LAKÁS
ÉS
ABLAK
TISZTÍTÁS
PADLÓ
BEERESZTÉS
FÉREG

NYÁR-
UTCA 34.
TELEFON
14-59.
DITRICHSTEIN
MÖR

IRTÁSI
ÉS
POR MENTESÍTÉSI VÁLLALAT

LEFKOVITS TESTVÉREK es. és kir. szab. teke- és dákó-gyárosok

Budapest, VI., Király-utcza 36. szám.

Az ezredéves kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitüntetve.

Ajánljuk különleges gyártmányainkat, ugymint: két márványlappal felszerelt fordítható tekeasztalainkat karambol- és bújjátékra szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárókeszülékkel. Gyártunk továbbá: stabil karambol és báb (kégli) tekeasztalokat, dákókát, francia módszer szerint, elefántcsont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-bereendezéseket a legdiszesebb stílusú kivitelben úgy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobb kivitelben, valamint dákók és elefántcsont-labdák készíttetnek v. újakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok áthuzása valódi Tuffe-posztóval a legújnyosabban teljesíttetnek.

TELEFON

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó.

A Budapesti Kávés-ipartársulat a folyó idény első társas-vacsoráját 1900. évi október 8-án, hétfőn este 8 órakor Weingruber József vendéglőjében (VII., dohány-utcza 20. sz. a.) tartja meg, melyre t. tagjainkat és üzleti barátainkat van szerencsénk meghívni.

Budapesten, 1900. szeptember 30.

Az ipartársulat elnöksége:

*Kemény s. k.,
titkár.*

*Némái s. k.,
elnök.*

= A Budapesti Kávés-ipartársulat előterjesztése az új szabályrendelet tervezetéről vonatkozólag.

248.
1900. szám.

Tekintetes Tanács!

A fogadó, vendéglő, koresma, sörház, kávéház, kávémeres és palinkameresi iparok gyakorlása tárgyában készült és a folyó évi augusztus hó 9-én 17.396. sz. a. kelt b. airatával megküldött szabályrendelet tervezetét választmányunk a f. hó 10-én tartott ülésében vette tárgyalás alá és azt általánosságban észrevétel nélkül elfogadván, kedves kötelességének tartotta ez alkalomból a szabályrendelet megalkotásáért és társulatunk óhajainak megvalósításáért a Tekintetes Tanácsnak köszönetet szavazni. A részleteket illetőleg csak néhány rövid megjegyzésre szorítottunk. Ezek a következők:

A 3. §-ban kimondandónak tartjuk, hogy a folyamodó fel személyi megbízhatóságát legalább egy évre visszamenőleg legyen köteles igazolni. Ezzel elejét óhajtuk venni olyan esetek előfordulásának, hogy a vidékről beköltöző elemek néhány heti titlétákról erkölcsi bizonyítványt produkálva, iparengedélyt nyerhessenek.

A 7. §. utolsóelőtti sorában a „közhivataltól” szót kihagyandónak, a 100 méterben megállapított távolságot pedig 50 méterre leszállítandónak tartjuk.

A székes-fővárosban, ahol ezer meg ezer kocsi robaja veri föl az utcát, ahol a csendet — amely nincs — megzavarni nem lehet, ahol a villamos vasutak éles csegetése ezer méter távolságra is elhallatszik; nem lehet ebben a tekintetben rideg álláspontra helyezkedni, amint hogy a 48543/99. sz. belügyminiszeri rendelet sem a székes-főváros viszonyai szerint készült. A tapasztalat éppen azt mutatja, hogy nálunk különösen a templomok, középületek környékén keletkeztek és állanak sűrűn egymás mellett a kávéházak és vendéglők. Elég e tekintetben példa gyanánt a Mária Terézia teret és a térvárosi piébania-templom környékét fölemlitenünk. Ezeknek a helyeknek alig van meg a 100 méter távolság, de sőt ez talán még 50 méterrel is kevesebb: mégsem volt arra sohasem eset, hogy valamelyik templomban az istentiszteletre egybegyűlt hívek megbotránkosni lettek volna kénytelenek. De nemcsak nálunk, a külföld minden jelentékenyebb városában találunk a templomok és más középületek közelében vendéglőket, kávéházakat. Így a hozzánk legközelebb eső Bécsben a Sz. István-ter városánál találunk a templomok és más középületek közelében vendéglőket, kávéházakat. Így a hozzánk legközelebb eső Bécsben a Sz. István-ter városánál van népesítő ily üzemletek és soha még senkinek eszébe nem jutott ezen üzleteket megrendszabályozni vagy onnan eltávolítani. Részünkről tehát fölöslegesen tartjuk a távolság mennyiségileg való meghatározását, de mert a miniszeri rendelettel szemben kényszer-

helyzet előtt állunk, elégségesnek véljük az 50 méter oly határozott kijelentéssel, hogy ez a távolság csak arra az utcára és arra az irányra vonatkozik, amerre az illető középület főbejárása nyílik.

A 9. § b) pontjában (2. sor) az „izigleni” és „leszármazója” szavak közé — az 1884 évi 17. tcz. 40. §-ának megfelelően — a „kiskoru” szót főveendőnek találjuk.

A 28. §-nak oly értelmű módosítást kérjük, hogy vegyes zenekarral éjjeli 12 óráig lehessen zenélni. Ezen időpontig az utcai élet, a közlekedés oly élénk, hogy az ezáltal okozott zajt a zárt ajtók mellett való zenélés meg sem közelíti.

A 29. §-ban említett tavolságot a 7. §-ra tett megjegyzésünkben felsorolt indokoknál fogva szintén 50 méterben kérjük megállapítani.

A 33. és 38. §-okban kimondani kérjük, hogy minden üzlettulajdonos tartozik a nevét vagy czéget feltüntető táblát az üzlet utcai homlokzatára kifüggeszteni, hogy ezáltal is könnyebb és hathatóssabb legyen a hatósági ellenőrzés.

Végül a 47. §. utolsó sorában a „pénzbírsággal” szó helyett stílusos módosítás gyanánt a „pénzbüntetéssel” szót ajánljuk.

Amidőn a szabályrendelet megalkotásáért a tek. Tanácsnak ismételtlen köszönetet mondunk, legyen szabad tisztelettel kérelmeznünk, hogy annak minél előbb való életbeletétele érdekében a tárgyalásokat siettetni méltósságunk.

Kelt a Budapesti Kávés-ipartársulat választmányának 1900. évi szeptember hó 10-én tartott üléséből.

*Kemény Géza s. k.,
titkár.*

*Némái Antal s. k.,
elnök.*

A járdafoglalási ügyhöz.

I.

248.
1900. szám.

Tekintetes Tanács!

Társulatunk tagjai részéről folyton érkeznek hozzánk panaszok a járdafoglalási díjak elviselhetetlen magassága miatt. A most lefolyt nyári időszak alatt szerzett tapasztalatok meggyőzték még vagyonosabb tagjainkat is arról, hogy az érvényben levő díjletek mellett járdát foglalni nem lehet, hogy a túl magas díjak fizetésével tagjaink valóságosan áldozatot hoznak, üzemi költségeiket jövedelmet nem hajtó, indokolatlan kiadással terhelik, hogy tehát a székes-főváros tagjaink szolgálatából indokolatlan — mert egyenetlen — jövedelmet húz. Társulatunk, mint erkölcsi testület, nem zárkozhatik el, nem helyezkedhetik a „res judicata” kényelmes álláspontjára, amikor tagjainak, a székes-főváros kétszáz és egynéhány adózó polgarának jogos érdekeiről van szó, és ámbár tudjuk jól, hogy a székes főváros pénzügyi helyzete inkább a jövedelmek fokozását, semmint azok apasztását teszi szükségessé, mindamellett nem habozunk a járdafoglalási díjak leszállítása végett újból sikra szállani, mert tagjaink helyzete immár elviselhetetlenné vált.

Tekintetes Tanács! Eddigi kérvényeinkben, főbebezeinkben kimerítettük az ügyben felsorolható összes indokainkat, ezekhez most csupán az üzleti élet terén beállott óriási pangást tehát és rámutatunk az iparunk köréből minduntalan felhangzó panaszokra, melyekből kétségtelenül megállapítható, hogy a közterhek — és ezek között első sorban a járdafoglalási díjak — elviselhetetlenek, hogy tehát azokon az állam és a székes-főváros jól felfogott érdekében enyhíteni kell.

Mi bízunk a tekintetes Tanács bölcsességében, méltányos és humánus gondolkodásában és ezért hosszabb indokolás helyett utalunk az 1007/900. sz. a. benyújtott kérvényünkre és 18.380.900. számot nyert főbebezeünkben foglaltakra, alázatosan kérve:

méltózzassék a törvényhatósági bizottság t. közgyűlése elé a járdafoglalási díjak leszállítása, illetve a 96/99. kgysz. szabályzat módosítása iránt javaslatot terjeszteni és a módosított díjszabást már a jövő évre életbe léptetni.

Budapesten, 1900. szeptember 22-én.

A Budapesti Kávés-ipartársulat:

*Némái Antal s. k.,
elnök.*

II.

248.
1900. szám.

A szállodások, vendéglősök és koresma-árusok ipartársulata tek. Elnökségének Budapestben.

A járdafoglalási ügyben a lefolyt év nyarán át szerzett tapasztalataink arra indítottak bennünket, hogy a túl magas díjletek leszállítása iránt a küzdelmet újra fölvegyük, mívegből a székes-főváros Tanácsához kérvényt intéztünk, melynek szövege a „Kávésipar-Szakközlöny” legközelebbi számában meg fog jelenni.

Kartársi bizalommal megkeressük, hogy ezen akezióban résztvenni és a vendéglős-ipart is mélyen sújtó magas díjletek leszállítását a maga részéről is kérelmezni sziveskedjék.

Kartársi üdvözléssel

Budapesten, 1900. szeptember 22-én

a Budapesti Kávés-ipartársulat elnöksége:

*Kemény s. k.,
titkár.*

*Némái s. k.,
elnök.*

Kérelem.

Az ipartársulati iroda a legnagyobb készséggel nyújt fölvilágosítást minden a kávéipart érdeklő ügyben olyan kavés uraknak is, akik új üzletet nyitván, a tagok sorába még nem léptek be. Főlkérem emnélfogva a t. tagokat, hogy üzletük esetleges adásánál, az új tulajdonost útbaigazítsa végett az Ipartársulat irodájához utasítani sziveskedjenek, — egyszersmind hívják föl figyelmét a „Kávéségédek Betegséggyógy-Pénztárára” is.

*Némái Antal s. k.,
elnök.*

Kérelem.

Az Ipartársulat elnöksége fölkéri a t. tagokat hogy a kerületi pénzügyi biztosságok ellen irányuló jogos panaszjaikat vele szóban vagy írásban közölni sziveskedjenek.

*Némái s. k.,
elnök.*

A járdafoglalási díjakról.

Aktuális lett újra e téma, mert a napilapok foglalkozni kezdtek vele, és pedig abból az alkalomból, hogy a főváros jelenleg a kávéházakra vonatkozó szabályrendeletet dolgoztat ki.

Mi ismételtlen foglalkozunk e kérdéssel és ne csodálkozzék senki, hogy nem hagyjuk nyugodni, mert annyira fontos és életbevágó a fővárosi kávévások szempontjából, hogy az ügy jelenlegi állapotában nem hagyható és arra kell igyekeznünk,

Az ezredéves országos kiállításon

Telefon 13-06.

Telefon 13-06.

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz edényt, kávéházi tűzhelyek 50% fűtési megtakarítással ajánl mindennemű rézműves-munkát, valamint saját szabadalma szerint készített **kávé- és tea főzőgépeit** legjutányosabb áron pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,
Budapest, VII., nyár-utca 15.

Javítások és czinezések gyorsan elkészítenek és jutányos áron számíthatnak. Ócska vörösréz napi áron megvételük vagy becsereztetik.

— Telefon —

GROSZ ÖDÖN

szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező- és mindennemű üzletek adás-vevés közvetítésének ügynöksége

IV. ker., ujjvilág-utca 18., „Ferenczy kávéház”.

Sürgöncyczim: Grosz Ödön Budapest.

Budapest, a postabélyeg kelte.

Tisztelettel hozom a t. helybeli és vidéki szállodás, vendéglős és kávék urak, valamint az e szakmához tartozó személyzet szíves tudomására, hogy a VI. ker., nagymező-utca 7. szám alatt lévő jóhírű szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező irodámat

IV. ker., ujjvilág-utca 18. sz. alatti elkülönített udvari helyiségbe helyeztem át.

Midőn t. Czimednek irántam tanusított bizalmért hálás köszönetemnek adok kifejezést, egyben kérem, hogy bizalmával a jövőben is megtisztelni szíveskedjék.

Tisztelettel hozom egyben t. Czimed szíves tudomására, hogy ugyanazon házban lévő volt Ferenczy-, jelenleg „Casino”-kávéházat megvettem és azt

„Ferenczy kávéház”

czím alatt bejegyezve, szeptember hó 1-én megnyitóm.

Fenti kávéház átvételére egyedül csak azon czél vezérelt, hogy a Collegák közötti viszonyt szorosabbra fűzzem és helyiségeimben részükre kedves „Othont” és kellemes találkozó helyet biztosítsak. Ajánlva magamat, maradtam

teljes tisztelettel

Grosz Ödön.

A legfinomabb palaczkosor

a világhírű polgári sörfőzde, alapítottatt 1842-ben.

„Pilseni Ösforrás”

nevezetű gyártmánya.

Vidékre **pasteurizálva** küldetik, miáltal 4—6 heti tartósság biztosítva, Budapestnek házhoz szállítva. Rendelvényeket kérjük kizárólag czímünkön, mint a magyarországi vezérképviselőhöz beküldeni.

Telefon 58—60

Mezey és társa czégnél

Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

hogy a helyzet helyes irányban és pedig minél előbb gyökeresen megjavuljon.

A járdafoglalási díjak rengeteg magassága olyan dolog, melynek mindenféle következményei lehetnek, csak jók nem. A főváros a maga telhetetlen ségében nem elégedett meg a járdafoglalási díjak mérsékelt felemelésével, hanem mindjárt majdnem háromszoros díjakat szabott ki. A telhetetlen ember már nagyon sokszor megjárta, mennyivel kellemetlenebb következményei lehetnek tehát annak, hogy ha egy hivatalos testület követel tőbbet a kelletenél! Főleg épen akkor, mikor ez a hivatalos testület, vagyis maga a főváros a saját polgárainak zsírján akar nyereszkedni és olyanokon akarja a jogtalanul magas illetékeket behajtani, akik amugy is busásan adóznak véres verejtékkel szerzett filléreikből a főváros pénztárának.

Hiszen tudvalevő dolog, hogy a fővárosi kávésnál több adót, illetéket és másféle járulékokat fizető polgár nem egyhamar akad. A fővárosi kávésnak annyiféle van fizetni valója, hogy ugyan-csak össze kell szednie magát, ha mindenféle igényt kielégíteni akar. Nem szép eljárás tehát a fővárostól, hogy épen ezektől az emberektől, akik ő neki leghűségesebb és legjövődelműbb adófizetői és akiknek megélhetése, a napról-napra hevesebbé váló verseny folytán amugy is mindinkább nehezebbé válik, épen azoktól olyan czímen, melyből a főváros pénztárának úgy sincs sok haszna, amely tehát nem alapvető jövedelmet képez, háromszorosan felemelt illetékeket szed, mikor pedig az egyszeres illeték is nagyon sok.

A főváros a maga telhetetlenségében ekképen árt ugy a saját adófizetőinek, valamint a saját maga pénztárának is, mert a mértéktelenül felemelt díjak folytán egyrészt nagyon sok ember meg fönkre, aki az irtoztató versenyben saját lábán megállani nem képes, másrészt pedig a főváros a kisebb egzisztenciák elpusztulása, tönkremenése folytán mindig kevesebb adóalánnyal fog bírni, melynek következtében hogy jövedelmei is megcsappannak nagyon természetes konzekvenzia.

A járdadíjak magasságával pedig nemcsak hogy ezerszerűen nem, hanem egyáltalán teljesen észszerűtlenül jár el a főváros, mert a kávéosok a járdát nem jövedelmük emelése végett foglalják el, hanem teljesen önzetlenül, a nagy fővárosi közönségre való tekintettel. Még pedig a közönség ama részére, amely drága fürdőkbe nem mehet el nyaralni, hanem azért szüksége van mindamellett egy kis üdülésre, pihenésre, és ami fő — egy kis levegőre is. Hogy e tekintetben mennyire önzetlenül és anyagi érdekeiktől függetlenül járnak el a kávéosok, kiténik ama egyszerű tényből, hogy a legtöbbje közülük — bar egyenesen és alaposan ráfizet a járda elfoglalására — mégsem hagy föl vele, ismétlenül minden évből vesz bérbe a várostól a járdán helyet. Jóllehet — minthogy a dolog anyagi érdekeiktől teljesen független — fel is hagyhatna vele.

Éles ellentétben áll tehát a kávéosok önzetlen felfogásával a fővárosnak önző és kegyetlen pénzügyi politikája. Mert míg a főváros teljesen fölösleges czelokra való költekezésével és pazarlásával milliókat dob ki teljesen hiába, addig másrészt tisztességes adófizetőktől felemelt illetékeket szed be, amelyeknek jövedelme azonban a budget helyzetén keveset lendíthet. Nem czélszerűbb dolog volna-e tehát ilyen körülmények között a járdafoglalási díjakat egyszerűen harmadára leszállítani, ami a fővárostól nemesak nagyilekű cselekedet, hanem okos politika is volna, mert ekképen számos egzisztenciát menthetne meg az anyagi romlásból és számos tisztességes kávésnak könnyebbé tenné helyzetét, aminek folytán a főváros is jól járhatna.

Azonban a fővárosnak ugy látszik mindez falra hányt borsó, mert bármennyit prédikálnának is, megmarad rosszra vezető politikája mellett. A járdafoglalási díjakat nemhogy leszállítaná, hanem ehelyett az elfoglalt területet szállítja le, azért ugyanazon árt érte érte.

Ha nem javul a helyzet, a kávéosoknak nem marad egyéb hátra, mint nem foglalni el egyáltalában a járdából semmit és félre tenni minden önzellen hajlamot. Így talán észreter majd a főváros, ha a zsebe megérinti és igyekezni fog polgáiraival szelidebben banni!

W. J.

Az új szabályrendelet-tervezet bírálata.

A »Magyar Székesfőváros« című előkelő közigazgatási hetilap, mult hó 24-iki számában hosszasan foglalkozik az új szabályrendelet-tervezettel. A nagyérdékű czikk egyes részeit az alábbiakban hozzuk, felhíván reá olvasóink figyelmét.

A főváros közigazgatása — írja a »Magyar Székesfőváros« — ismét egy új szabályrendelet-tervezettel lett gazdagabb. A városházán mostanság fékezhetetlen ambícióval gyártják a szabályrendeleteket.

Olyan nagy az igekezet, hogy a nyári szünet előtt a mindenféle bizottságok alig győzték emészteni a rájuk zúdított tervezetek feldolgozását, s talán innen van, hogy az utóbbi időben több olyan szabályrendelet jutott érvényre, melyekről csak megalkotásuk után derült ki, hogy voltaképen semmi szükség sem volt rájuk, — s felesleges fontoskodásikkal csak a közönség zaklatását idézik elő, a helyett, hogy gondos utmutatójuk és támogatójuk lennének.

A hatóság részéről a jóra való igekezet érdemét megtagadni nem lehet, ánde a tulságba hajtott erőlködés, a szabályrendeletek valóságos gyártása a komoly munkát komikusá teszi, s ez a magyarázata, hogy a főváros legújabb szabályrendeletéről a napilapokban utjabban nem annyira komoly ismertetéseket, mint inkább tréfás és rendszerint elég ocsó szellemeskedéseket olvastunk. A »közvéleménynek« pedig igaz a van. A fontos kérdések megoldása, egyes jelentős ügyeknek törvényerejű rendeletekkel való szabályozása nem futólagos akta elintézés. Ha a tanács asztalán valamely indítvány fekszik, mely bizonyos irányokban új és helyes rend megállapítását kéri, — azt nem lehet olyan ügydarabnak tekinteni, mit, ha 24 óra alatt el nem intéznek — restancziává válik: — az efféle dolgok sok-sok tanulmányozást és mindenekfelett körültekintő, higgadt megfontolást és előleges tapasztalatokat kívánnak. Szabályrendeleteket alkotni azért, hogy kevesebb legyen a hivatalos hátralék, nem lehet. A legújabb idők munkássága pedig ilyen rendszerrel tesz tanuságot.

Az eredményt csak nemrég láttuk. Életbe lépett a szabályrendelet a hasznos háziállatok nyilvántartásáról, és első nap kiderült, hogy egyszerűen nem lehet végrehajtani. Az idegen vezetők hordásapokján kacagott talán az egész ország. — A biciklisták hajukat tépik a bonyodalmas hatóságok rendszabályok következtében.

Alig mult el a legutolsó szenzáció, már ismét új szabályrendelet-tervezet küldöttek zét a bizottsági tagoknak.

Ezuttal azonban — nem lehet tagadni — igen komoly érdekekben, méltó dologban fáradoztak a tanács lelkes tisztviselői.

A fogadó, vendéglő, korema, sörház, pálinkamérés, kávéház és kávémező-iparok ziségének a megrendszabályozásáról már régen tárgyalnak az érdekelt hatóságok.

Az illetékes tanács ügyosztály hamarosan nyélbe ütötte a szükséges szabályrendelet tervezetét, s még a nyári pihenő előtt zét is küldötte a bizottsági tagoknak. Az idő rövidege miatt azonban ennek a tervezetnek a bizottsági tárgyalása a most elkezdő őszi időre maradt s legközelebb fog vége menni.

Ez a tervezet — jó előre kijelenthetjük — erősen különbözik »lődjéitől. Komoly alakokon készült és komoly célt hivatott betölteni. Ámde bizonyos részében ugyan csak magán viseli elődei hibájának bélyegét.

A tavasszal világgá bocsátott tervezet igen fontos kérdéseken átsiklott mélyebb megfontolás és a helyes megoldásra való törekvés nélkül, míg a mai alakjában ezeket a hibákat csak sokkaltá kisebb mértékben és inkább csak egyes részletekben tapasztalhatjuk.

Igy mindenekelőtt a legnagyobb elismerés hangján lehet csak szólanunk a mai tervezetnek arról az okos, felvilágosodott és minden tekintetben méltányolni való, derék intézkedéséről, melylyel a régi rendelkezések legelavultabb, kisvárosiasan korlátolt pontjával, a vendéglői zárórák rendszerével szembeszállott. Ha egyébb vívmánya és eredménye nem is lenne a szabályzatnak, egyedül a vendéglői zárórák eltörlése eléggő s becses eredmény lenne arra, hogy elismeréssel fogadják és érvénybe léptesék.

A zárórák eltörlésének kérdésében hosszú időközön át folyt kemény küzdelem. A főváros már 1897-ben átlátta a régi rend igaztalanságát és kimondotta a zárórák megszüntetését, amit akkoriban igen szépen közérköleségi okokkal is támogattak, az ellenkező állásponton levők áterkölesködők elfogult magyarázataival szemben. Az akkori törekvés azonban nem járt sikerrel, mert a felsőbb kormányhatóság az ösdi felfogás súlya alól magát emancipálni nem tudta.

El lehetünk reá készülvé, hogy ezuttal sem megy végbe a döntés küzdelem nélkül, — bizton reméljük azonban, hogy a siker ezuttal el nem marad.

Vizont azonban más oldalról kifogásainkat sem hallgathatjuk el. A nyilvános étkező és szórakozó helyek megrendszabályozása, sok más egyébtől eltekintve, a közérkölesiség szempontjából volt különösen szükséges. Ezt az irányt magán viseli az egész tervezet. A legutolsó szélsőségig megy el a közérkölesiség védelmében, gyakran tulságokra is ragadtatta magát. Emellett mégis úgy tetszik, hogy sokkal elvontabbak és szárazabbak ennek a czélnak szolgálatában tett intézkedései, hogy sem jó előre is »írott malasz nake« ne látszanának. Így példának okáért egyáltalán nem láthatjuk át, mi célja

lehet az olyan rendszabálynak, mely komoly képpel elveket akar örözni, anélkül, hogy a gyakorlati élet iránti érzékéről tanúbizonyságot tenne és érvényesíthető szabályokat tudna szolgáltatni. Ugyan mit érhet például az olyan frázis, hogy a különbözőkban zárt ajtók mellett nem szabad mulatni? Hiszen akkor igen egyszerűen és magyarul megmondhatnák, hogy ezentúl nem szabad chambre separée-eket tartani; mert azt csak nem akarhatja a tisztas tanács, hogy valaki a nyilvánosság szeme előtt elvonult, nyitott ajtó előtt mulasson. Ez a rendelkezés — a tervezet 22. §-a — egyébként is igen homályos, nem látni át könnyű szerral, hogy hová ezelőz. Píkanteriákat nem merünk a komoly paragrafusok közt keresni, ettől eltekintve pedig gyakorlati értelmét a kellemetlen és fontoskodó rendelkezések felfedezni nem igen lehet.

A szabályrendeletben egybefoglalt iparágak szerint külön fejezetekre oszlik a tervezet — és nem mulaszthatja el minden fejezet élén az üzemeltetőjének erkölcsös magaviseletét külön-külön kikömi. Mintha bizony az első általános részben nem lehetne egy egyszerű s általánosabban megszabni. Ez ugyan csupán külső alakú hiba, de mégis kellemetlenül szemetszerű.

Érdekes intézkedés az is, hogy vendéglő, kocsma, kávéházi üzletet templomoktól, iskolától, kórháztól vagy közhivataltól 100 méternél kisebb távolságra nyitni nem szabad. Így papíron igen szép ez a rendelkezés, de ugyan ki emelt még kifogást a Szerviták épületében levő borház ellen, a Csalányi-féle vendéglő létezése miatt a ferenczendi barátok bérházában, vagy számos más virágzó vendéglő és kávéházi üzlet miatt, melyek ilyenféle épületekben, vagy ezek közvetlen tözsomszédságában vannak? Ugyan ki nem ismer olyan jobbfajta vendéglőt, amely ne lenne közhivatal közelében? Hiszen Budapesten majdnem annyi a közhivatal, mint a vendéglő és kávéház. A közhivatalok személyzetének érdeke pedig egyenesen megkívánja, hogy a hivatalok közvetlen közelében legyen vendéglő és kávéház. Mi szükség az efféle komolyságot szinlelő rendelkezésre, mikor a főváros az új központi városába udvarain három-négy vendéglő-helyiséget ad bérbé, melyek legnagyobb részét a hivatalok után élnek, s mikor a városkázán napról-napra arról panaszkodnak, hogy nincs közelében valamire való kávéház? Ez a rendelkezés a jelenben illuzóziós, a jövőre nézve pedig felesleges fontoskodás.

Egy árnyalattal van csak több értelme annak, hogy eltiltják az utcára nyíló ajtóval nem bíró üzlethelyiségeket. Igaz tapasztalat azonban ennek sem lehet alapja. Hány tisztességes, jóra való vendéglője van a fővárosnak, amelyikbe a kapun át kell bejárni. Igaz, ezek nem modern vendéglők — talán az egyetlen Pannónia-szállót kivéve — de annál patriarkálisabb, régi helyek, hol mindenkor tisztesség és némi családias hangulat honolt. Mit bánja ezeket a modernizáló szabályrendelet! Az ellenkezés így is, ugy is a hatóság kezében van, — erre nézve az ajtó holléte közömbös. A szabályrendelet szigorító intézkedése nem egyéb, csak egy sivar paragrafus, lélek és való gondolat nélkül.

A kávéházakat meghatározó 31. §. első pontjáról évek óta folyik a vita. A Kávéipartársulat mindenekelőtt kívánta a fővárosban tulságosan elszaporodott kávéházak számát. Már a numerus clausus is követelték. Az iparügyi bizottság többszörösen meghányta a kívánásokat, s végre is a bajok orvoslását e szabályrendelet megalkotása idejére ígerte.

A tervezet a kávéház területének minimumát szabja meg és így akar gátat vetni az apró-cseprő kávéházak elszaporodásának. Hogy a megoldás mennyiben nevezhető sikeresnek, a szakkörök megítélésére bizzuk. Annyi azonban előre is bizonyos, hogy ezen a ponton még sok vitára van kilátás.

Aztán nem tudjuk, minek épen az a szigorú meghatározás, hogy kávéházat csakis utcázi helyiségben lehet folytatni. Ismerünk mi igen kifogástalan és előkelő helyiséget, melyet modern házak udvarán rendeztek be. Ez nem kávéház?

Hibája továbbá még a tervezetnek, hogy számos rendelkezése nem elég határozott, hanem pontatlan és felszínes. Az iparendelem kiadására vonatkozó eljárást rémségesen hosszadalmassá teszi, — az előjáróság szereplését föléltessen körvonalozza. Egyik helyen kijelenti, hogy az iparendelem kiadása tárgyában az előjáróság függetlenül határoz, de még ugyanehhez a szakaszhoz siet hozzátenni, hogy az illetékes ipartársulat véleményét mérlegelnie kell. Az ilyenformán stipulált függetlenséget keresheti a szegény iparhatóság mindenütt, csak épen ebben a szabályrendeletben nem fogja megtalálni soha.

Fontos és kényes megkülönböztetéseket kell a szabályrendeletnek tenni az előjáróságok és a rendőrkapitányságok illetékességi körének megállapításánál. A tervezet azonban ebben az irányban nem könyveztet el. Helyenként negligálja az iparhatóság beavatkozásának jogait, másutt viszont a rendőrség, mint a közérköltés szempontjából felügyelő hatóság hatáskörét csorbítja, belekeverve az előjáróság rendelkezésének kikötését. — A tervezet végleges átdolgozása alkalmával ezeket a pontokra különös figyelemmel kell lenni, mert sajnos ismeretek már a hatóságok illetékességi összehűködéséből származó visszavonások és kellemetlen- ségek.

Alaki szempontból megjegyezzük végül, hogy a büntető határozatok beosztása meglehetősen kuszált és kevéssé áttekinthető. Ebben a részben azonban érdemi- leg kevesebb a kifogásolási való.

A pálinkamerő üzemekre vonatkozó rendelkezések általában életre valóak, és ha ügyesen és lelkiismerete-

sen végrehajják őket, a mostani állapotok javulását méltán lehet remélni.

Elég kedvezően oldja meg a tervezet a nyilvános helyiségekben a zenélésre vonatkozó engedelem megszabásának kérdését. Kissé aprólékos ugyan a 10 és 11 óra közötti megkülönböztetés felállítását, azonban ez csak annak a törekvésnek tulajdonítható, hogy minden érdeket igyekeztek kielégíteni.

A 13. §. a közhatalóság ellenőrzésének jogát biztosítja. Ez a jog azonban általános törvényekben gyökeresedik s így a szabályrendelet felvétele egyrészt felesleges, másoldalról pedig veszedelmes, mert k i s z o l g á l t a t j a az üzlettulajdonost a hatóság embe- r e i ö n k é n y é n e k.

Ez az ellenőrző-jog ugyanis ilyen alakban meghatározva, könnyű szerral válhatnék zaklatássá, annyival is inkább, mert az ellenőrzés útját-módját meg nem jelöli. — Több szabotosság reá férne erre a szakaszra.

A tanköteles gyermekeknek nyilvános helyek látogatása tárgyában tett rendelkezés sem elég világos, holott a homályosság ezen a ponton sok kellemetlenségre adhat okot. Ugyanis ennek a szakasznak a megokolása erős gyantú öbrész.

A rendelkezésének ugyanis csakis az elemi iskolás tanulókkal szemben van jogosultsága és értelme. Ezeket a kis gyermekeket pedig nem igen láttuk eddigelő vendéglőkben vagy kávéházakban dorbézolni. Ha pedig középiskolai tanulókra gondol a tervezet, akkor a rendelkezésének ellene kell szólnunk, a míg azt látjuk, hogy számos vidéki, vagy szegényebb sorsu szülőknek gyermeke a vendéglő étkezésre szorul.

Az ellenőrzés ezekkel szemben nem a közigazgatási hatóság feladata, hanem a gyámé, vagy a professzoré. A végleges megszövegezőkor mindenesetre jó lesz ezt a dolgot is egy kissé tisztázni.

Az éjjeli zenélés dolgában megszabott rendelkezéseket a tervezet 30. §-a egész terjedelmükben kiterjeszti a kávéházakra is.

A kávéházakra vonatkozó intézkedéseket az eddig érvényben levő szabályrendeletekből vették át, Valamennyi már a gyakorlatban teljesen bevált, — s módosításuk csakugyan szükséges.

A pálinka-mérésekre vonatkozó részt már általánosságban megdicsértük. Felemlítjük még azt a rendelkezést, hogy a tervezet itt az ugynevezett főzetek (thea, grock, stb.) felszolgálatát el akarja tiltani. — Kemény dió. Küzdelem lesz érte szépen.

Végül még megmagyarázhatjuk szövegnél a tervezet stílusát. Régi dolog, hogy szabályrendeleteket nem szokás a lírai ömlengések hangján szerkeszteni, — de a fővárosnak általában elég fiatal tisztviselő kara méltán szakíthatna egyszer már öregapának lúdtollas aktanyelvével. Ez a mostani tervezet ráadásul történetesen stílus dolgában még a rendesnél is keservesebb. Ezt a szegény, hivatalnokban amugy is agyonkintott magyar nyelvet úgy kiforgatja a maga mivoltából, hogy akár zultkafernek is beillenek. A rémséges szenvedő igealakokat még csak el lehetne a hivatalos íróknak nézni, de már a szavak, fogalmak magyartalansága csakugyan tulmegy a leggyengédebb türelem határain. A kávéházi üzlettel, mely földfeletti helyiségekben gyakoroltatik, a megejtelt vizsgálatig minden akta — gombát feltalálni ebben a munkálatban.

Ezekben ismertettük a főváros tanácsának legújabb munkását. Ugy a tárgy fontossága, mint az ügyosztályi javaslat értéke méltóvá tette, hogy behatóbban foglalkozunk vele. Hogy minő fontos feladat a szóbanforgó szabályrendelet megalkotása, jól tudják az illetékes körök.

Az előttünk fekvő tervezet igen jó alap, és biztos reményforrás arra, hogy így is lesz; hátra van még a kerületi előjárók értekezletének, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, az országos iparegyesületnek, a rendőrkapitányságnak és az érdekeltektől ipartársulatoknak észrevételző tárgyalása.

Ha ezek során a fennmaradt kifogásokat sikerülni fog eloszlatni, ugy a városkáz legutóbbi munkálkodásához őszinte lélekkel gratulálhatunk.

Egy okos javaslat.

Az osztrák iparosok központi szövetségének hivatalos lapjában, az „Industr. und Kaufm. Rundschau“-ban, nemrég egy czikk jelent meg, melyben igen okos eszmét látott napvilágot. A czikk szerzője Weisz Hugó, maueri bortermelő, valóban sok iparos szívéből beszélt. Tudniillik azt tartja, hogy például, a mint a hadügyminiszteriumot nem papoknak kell vezetnie, mivel ezek a hadügyi dolgokhoz amugy sem értenek sokat, ugy a kereskedelemügyi miniszteriumot is, a melynek körébe legnagyobb részt ipari kérdések tartoznak, ne jogászok, és főleg ne olyan emberek vezessék, a kik mást sem tudnak, mint a mit az iskolában tanultak, hanem szakemberek és pedig kereskedelmileg képzettek és iparosok. Továbbá bizonyítja a szerző azt is, hogy ekké a kereskedelemügyi miniszter nem volna alávétve a kabinetválságoknak, hanem bizonyos állandóságra tenne szert. De adjuk át Weisz urnak a szót. Így folytatja:

Nagy szerencsétlenség az, hogy iparunkat és kereskedelmünket hivatalnokok igazgatják a kiknek egy csöpp kereskedelmi tapasztalatuk sincsen. Ebből vezethető le ama sok bürokrata czopf, mely az állami ipar kelfelődését megbénítja. Képtelenség, hogy ipari ügyeket politikai hatóság, hivatalnokok intézzék el

MOSCH BÉLA

Budapest, VII., Király-utca 99.

— TELEFON (Interurbán) 15—22. —

Ajánlja a következő általa képviselt cégeket:

Duminy & Comp. Ay (Champagne),
kifűnő minőségű pezsgők
Grande Chartreuse Voiren,
valódi Chartreuse-likőr
James Waters, London és Malaga,
Jamaika rum és spanyol borok
Gessler Siegfried Jägerndorf,
egyedül valódi Altwater
Courvoisier Curlier Cognac,
legfinomabb valódi francia cognac.

A Kőbányai Királysörfűző

Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyet. tanár urak
által gyógycélokra ajánlott

— GOLIÁT — MALÁTÁSÖRE

idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üdítő-ital.

Ára vidékre, kőbányai vasúti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr., kis palack 13 kr., fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét, nagy ládaért 1 frt 60 kr., kis ládaért 1 frt 20 kr., palackért 6 kr., mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában: VII. kerület, Kertész-utca 40 és a vidéki raktárosoknál

Budapesten kapható minden naggyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana automata buffet-ekben is.

Hazánk természetes savanyúvizeinek sorában az elsők között foglal helyet

MOHAI

ÁGNES-forrásunk,

melynek használatát alább következő számtalan jó tulajdonságánál fogva ajánljuk.

Ágnes-forrásunk olcsó, kellemes tiszta ivóvíz dús szabad és kötött szénsavánál fogva speciális övözer járványos betegségek, továbbá a különösen nyáron jelentkező hasmenés ellen.

A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermeknél és felnőtkeknél egyaránt gyógyítja, lázas megbetegedéseknél pedig nélkülözhetetlen mint hűtő, hügvilágító és szomjat csillapító szer.

Különösen kiemelendő az Ágnes-forrás mint borvíz, a menyében a bort nem festi, s ízét kellemes, simábbá, szóval itatóbbá teszi s így frissess (Spritzer) gyantát az elsők közt ajánlható.

— Kedvelt borvíz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

es. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

és döntsék el, kik bármely képzettség mellett sem bírnak kereskedői észszel. Mennyire fellendülne az ipar és kereskedelem, ha ezt az irányadó körök be tudnák látni.

Epenugy, a mint a hadügy intézése tiszték és katonai hivatalnokok kezében van, ugy a kereskedelemüggyét is kereskedelmileg képzett emberekre kell bízni és pedig a legelsőbbitől a legfelsőbbig. Angliában ez, mint a legfontosabb, de Német- és Franciaországban is a kereskedelemügyi miniszterium hivatalnokai nem jogászokból állanak, hanem volt kereskedőkből, és például Franciaországban köztársasági elnökül előszeretettel választják a kereskedelmileg képzett férfiakat, mert ezeknek több elettapasztalatuk van, mint bármely jogtudósnak. Így Eszak-Amerikában is az elnökjelölt nagy előnyre szolgál kereskedelmi képzettségé.

Es ezzel szemben nézzük, milyen szomorú állapotok vannak nálunk. Ezért van oly nagy pénzszükség és a népesség szaporodásával karöltve növekvő elégtelenség. Sem a kereskedelemügyi miniszterium belső hivatalnokai között, sem a külügyminiszteriumban nem találunk egyetlen kereskedelmileg képzett embert. Hogy valami maradtól alkotihasson, a kereskedelemügyi miniszternek mindig hivatalában kellene megmaradnia. Mit használ az, ha a miniszter a hasznos indítványok teljesítését megigéri és mikor az ígért beváltására kerül a sor, akkor a kabinetsválság forgataga már elodortta magával.

Természetes dolog, hogy az a miniszter, akinek feje fölött a kabinetsválságok Damoklész-kardja folyton lebeg, egyes dolgok tanulmányozásába, tervek keresztülvitelére nem képes teljesen átengedni magát. Az sem lehet kifogás, hogy erre nincs alkalmas ember. Lehet számos oly kiváló személyiséget találni, aki mint kereskedelmi miniszter vagy osztályfő a legexponáltabb helyeken is megállja a sarat.

Ha e czélt elérni akarjuk, össze kell fogni valamennyi iparos, ipartűző és kereskedő van csak az országban. Ezzel a czikkkel csak az első lépés van megtéve, és szoros összetartásra, valamint az eszme támogatására van szükség, hogy tovább mehessünk. Jól tudom, hogy fáj a seb, ha újamat nyitott sebtre teszem, de minden érdekelt egyesült igyekezetének sikerülnie kell. Tekintélyes czégek csatlakoztak hozzám és képeznek egy cselekvő bizottságot, mert ennek a dolognak rendszeres elintézése szükséges. Azért mindenkit kérek, akit az ügy érdekel, jó szóval, tanácsal járuljon hozzá az ügy sikeres kiviteléhez. Ha majd az eszme nagyobb körben elterjed, egy általános iparos-gyűlés elé lesz a dolog terjesztendő.

Csak azt óhajtom még közölni, hogy miután olyan kiterjedt üzletet van, amely minden időmet igénybe veszi, a dolgot átöttem a szövetség titkárnak, Parzer Janos kezeibe, aki megígérte, hogy ügyünket teljes erejével támogatni fogja

A koronajelzésű üvegekről.

A napisajtóban ismét egy hatalmas kirohanás történt a vendéglősök, vagy, miként a napisajtó megalkodottan nevezi, a »korsmárosok« ellen. Történt pedig ez abból az alkalomból, hogy a vendéglősök általában panaszkodnak, hogy kevés üveget kapnak olyat, melyben a hivatalos koronajelzés rajta van és emélfogva kénytelenek olyanból mérni az italt, melyet már régebben beszereztek, de amelyet egy kereskedelemügyi miniszteri rendelet hatályon kívül helyezett és amelynek használatát az állam érzékeny büntetésekkel sújtja.

Az egész támadásból, ha a kellő fölösleget leszűrjük, igen sok marad el és igen kevés marad meg. A sok panaszos feleresztett léből alig-alig halaszhatjuk ki a húst, de mi vállalkozván e nagy munkára, megteszszük a közérdek szempontjából no meg azért is, mert nem szeretjük és nem vagyunk képesek hallgatagon eltűrni, ha ártatlan emberekre rájár a rud.

Az ekként salakjától megtisztított igazságok a következők:

Először is tény az, hogy van olyan miniszteri rendelet, mely elrendelte, hogy a korsmárosok csakis olyan üvegedényben árulhatnak italt, amely koronajelzéssel van ellátva s amelynek megbízhatóságáról maga az állam ad garanciát.

Tény az, hogy daczára annak, miszerint ilyen törvény védi a vendéglő vendégeinek érdekét, igen sok korsma, illetve vendéglő van, amelyben régi üvegeket használnak. Ekkor aztán a hivatalos éber felügyelet mellett megiskit itt-ott az, hogy a korsmai üvegeket megvizsgálják, elkobozzák s a vendéglősöktől megbírságozzák, mivelhogy az üvegek a törvénynek nem megfelelőek.

Tény az is, hogy a vendéglősök ekkor panaszkodnak, mert igazságtalannul büntetik őket. Hogy mennyit fáradoznak azon, miszerint megfelelő üvegeket kapjanak, arról csak olyasvalaki tehetne teljes tanubizonyosságot, aki a vendéglői viszonyokkal alaposan ismerős és teljesen jártas ama hercehurczák tekervényeiben, amelyeket a vendéglős ki nem kerülhet soha, mert mindig akad valami, ami a jóra való vendéglős sorsát elkészerítheti. Tény

azonban, hogy az üvegyarék a szükséges üvegeket nem tudják előállítani, mert néha olyan égető szükség támad a hivatalos jelzéssel ellátott üvegekben, hogy a vendéglősök esetleg kénytelenek a régi üvegeket is elővenni, de nem azért, hogy talán a közönség megtévesztésével maguknak jótalant anyagi hasznot szerezzenek, hanem egyszerűen azon okból, hogy a szükségeseknek megfelelően és a nagy keresletet kielégítsék. De nem áll az a tény, hogy olyan literes üvegeket használnak, amelyekbe csak háromnegyed liter fér. Az igaz, hogy olyan üveget vesznek, amilyent kapnak s kénytelenek megbízni a gyárak pontosságában. Amde tudvalevő dolog az, hogy maguk a gyárak sem önkényűleg végzik a hivatalos mértékjelzést, mert hiszen akkor vége-hossza nem volna a rettenetes visszaéléseknek és ezek ellen a közönség sem védhelné magát sikeresen, — hanem ott is hivatalos üvegekre van bízva az a kötelesség, hogy a gyártott üvegedények ürméretét taksálják és taksálják épen olyan pontosan, amint tenné ezt az az illető czikkíró ur, aki gunyorosan sajnálkozik a vendéglősök bajai felett.

A vendéglősök ugyan semmivel sem érdemelték meg, hogy oly »alapos elbánás«-ban részesüljenek, melyből a felületes tájékozatlanság minden sora ri ki. Annnyit azonban megérdemelnek, hogy ők — akik épen olyan adófizető polgárai az államnak, mint bárki más — épen olyan figyelemben is részesüljenek, mint bármely foglalkozás. Ne gondolja azt a napisajtó, hogy mert ösrégi mendemondákban csalo korsmárosokról, hamis mértéket használó vendéglősökről van szó, ugyanezt a bört teljes rosszhiszeműleg a becsületes emberekre is ráhuzhatja. Sőt ellenkezőleg, ők fogják a rosszakaratu rágalmozókrol lehuzni azt az oroszlanbört, melybe az beléhujt!

Belatini Braun Artur pezsgőgyára. Mult számunkban hírül hoztuk, hogy belatini Braun Artur velenzei (Fehér-m.) pezsgőgyáros -czeget a párisi világkiállítás aranyéremmel tüntettek ki. Ezen alkalomból báró Fiáth főispán a megyei hivatalnokok kíséretében meglátogatta a velenzei pezsgőgyárat. Miután az előkelő társaság behatáon megsemlélte a gyár okos és czél szerü berendezését, pompás dejeunerhez ült, melyen a főszerepet természetesen a »Domino See« vité. Jelen volt Sárközy Aurél főispán és cs. és kir. kamarás, Burchard-Béla v. Konrad főrendiházi tag, Meszlényi Pál országgyűlési képviselő és a környék majdnem valamennyi földbirtokosa.

Eljegyzés. Steiner Gyula fővárosi sütőmester eljegyezte Fleischnann Gyula úr kavés szakértársunk szelleműs leányát, Emma kisasszonyt. A párisi kiállítás magyar osztályának deficitje. Egy szaklap nyomán hire ment, hogy a

párisi kiállítás magyar kormánybiztossága nagy mértékben lépte túl az előirányzott hitelt, ugy hogy a párisi kiállítás magyar osztályának költségei körül egy millió koronás deficitje lesz. Erre vonatkozólag L u k á c s Béla, magyar kormánybiztos ur azt közli, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Nem lesz sem másfél millió, sem százezer koronás deficit; a kiállítás befejezéséig lesznek talán még apró, előre nem látott kiadások, de ezek csak nagyon csekély mértékben fogják túllépni az előirányzatot.

Kávéné!

Ajánlom kitünő minőségü kávémát a következő igen olcsó árban:

Nyers kávé.

1 kiló Gyöngy-kávé (igen szép zöld)	frt 1.31
1 kiló Gyöngy-kávé	frt 1.50
1 kiló Mocca (afrikai)	frt 1.40
1 kiló Mocca (finom)	frt 1.60
1 kiló Jáva	frt 1.40
1 kiló Jáva (igen finom)	frt 1.60
1 kiló Kuba-kávé	frt 1.70
1 kiló Cuba-Portorico	frt 1.90
1 kiló Vegyes Pörkölt kávé (igen szép és jó)	frt 1.40

4/2 kiló postazsak megrendelésnél vidékre is teljesen bérmentve minden más költség nélkül szállítok. Kávém tiszta és jó minőségűért 10 év óta fennálló jó hírnevem kezeskedik.

Balogh László
Budapest,

Üzletek: VII. ker., Rottenbiller-utca 12.
VI. ker., Andrássy-ut 86.

Különböző nagyságu üres boroshordók

olcsó áron eladó,
Schodits A. özvegyénél
Főherceg Sándor-utca 24.

Leere Weinfässer
von verschiedenen Grössen
sind preiswürdig zu verkaufen.

A legszebb szabásu, jól álló, tartós és finom minőségü

FRAKK-INGEK

Várady Bélánál

BUDAPEST,
IV., kishid-utca 9. szám alatt
kapitatók.

A cég készít

férfi ruhákat

valódi angol szövetekből, mérték szerint.

Tökéletes szabás! Söndos kiállítás!
Jutányos árak!

HOFFMANN KÁROLY

BUDAPESTI TEMETÉS-RENDEZŐ-INTÉZETE

BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCZA 45. SZÁM.

Elvállal olcsó és szép

temetés-rendezéseket

nyoloz különböző osztály köztudomásu jutányos díjazás szerint: 18, 25 40, 60 frttól kezdve egész 400 frton tulmenő árakig; készletben tart holtak számára való felszerelvényeket, ércz, sz. lakkozott s fényezet koporsókat, természetes és művirágokból készült

Koszorukat.

Hullaszállításokat

eszközöl a haza és a külföld minden irányában stb. stb.

TELEFON.

Ueberrimmt schöne und bilige

Leichenbestattungen

nach acht verschiedenen Classen zu anerkannt billigen Tarif; von fl. 18, 25, 40, 60 bis über fl. 400; unterhält ein grosses Lager von

Leichenrequisiten,

Metall, Holz, lackirten und polirten Särgen, Grabkränzen aller Art; auch werden

Leichen-Transportirungen

bésorgt nach allen Richtungen des In- und Auslandes etc. etc.

TELEFON.

Elismert legjobb eredeti francia cognac !

Médailles d'Or aux Expositions de Québec, de REIMS, de PARIS (Exposition Pantagruelique de Versailles).

COMPAGNIE CENTRALE DE LA CHARENTE

ALEXANDRE MATIGNON & Co.

Membre du Jury à l'Exposition
d'Hygiène Paris 1888. Hors Concours

COGNAC

Membre du Jury
à l'exposition de Reims 1889.

Croix de Mérite et Palmes d'honneur à l'Exposition de REIMS

➔ Elismert legjobb eredeti francia Cognac ! ➔

Kapható minden elsőrendű csemege-, tea-, rum-, fűszerkereskedésben valamint kávéházban, szállodában, cukrászdában, gyógyszerár és drogueriában.

Képvisele a magyar Szent Korona országain, Farkas L. Lajos kereskedelmi ügynöksége által.

Telefon 894.

Budapesten, VI. ker., Uj-utcza 40. szám.

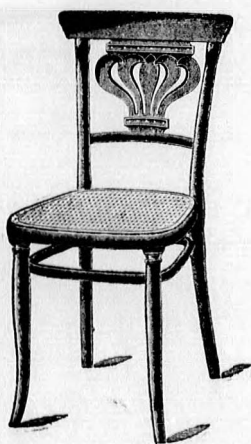
Telefon 894.

Thonet Testvérek

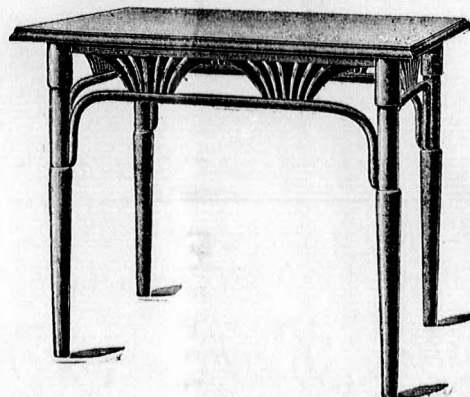
tömören hajlitott fabutor-gyárosok

Budapest, IV., váczi-utcza 20.

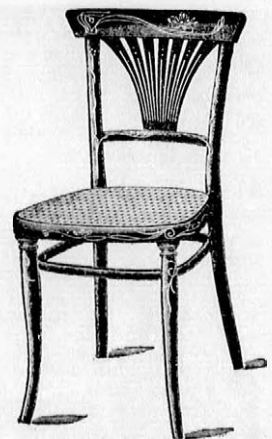
Ajánlják dusan felszerelt raktárukat mindennemű étterem-, kávéház- és szálloda-berendezésekben.

A Metropole-szálló berendezéséből.

A »Royal«-szálló berendezéséből.

Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Csász. és kir.

udvari szállító

DITMAR R., Budapest

IV., Kossuth Lajos-uteza 3.

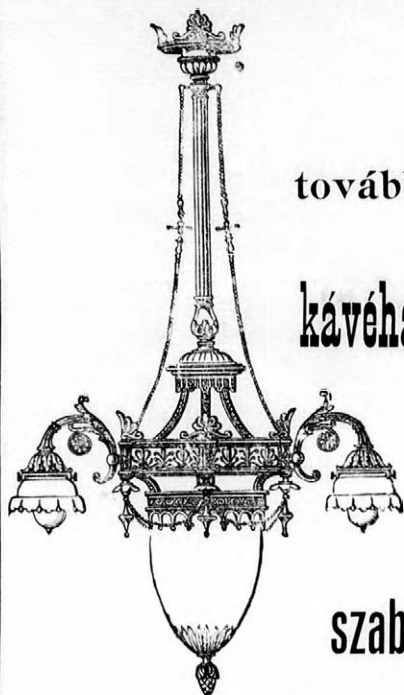
ajánlja dusan felszerelt gyári raktárát mindenemű

villamos,

továbbá kombinált villamos- és légszesz-lámpáiból,

nevezetesen : szalon- és ebédlő-csillárait

kávéház-, vendéglő- és magánlakások berendezéséhez.

Terem- és templomi csillárok
kivánatra rajz szerint is készíttetnek.

Különös figyelmébe ajánlom még szolid és olcsó kivitelű

szabadalmazott öntöttvas villamos világító tárgyaimat.

Költségvetéssel és rajzokkal kívánatra szívesen szolgálók.

Francia pezsgőbor-gyárosok Louis François & Comp.

csász. és kir. udvari szállítók.

Diplome d'Honneur

Lissabon.

Promontor.

Arany érem

Páris, Nizza, Szemesvár, Anversa.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az
egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és országunk mint ilyen a budapesti
kereskedelmi- és váltóközvényosztéknél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

Főraktár : *Borhegyi Ferencz* ezelőtt *Lápossy*
Budapest, Haas-palota.

Vezérképviselőség : *Ruda és Blochmann, Budapest.*

